

ELŐFIZETÉS
 HELYBEN:
 Egy évre 24 korona.
 Egy sátra 24 korona.
 VIDÉKEN:
 Egy évre 28 korona.
 Egy sátra 28 korona.
HIRDETÉSEK.
 A zászlós penn sor egyezer 20 fill.
 A zászlós penn sor egyezer 20 fill.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
 vasutak palotájában.
 TELEFON-SZÁM: 157.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
 Társaság.

József főherceg-ut 22. sz.
 TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1907.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
 STAUBER JÓZSEF.

Szerda augusztus 14.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vezércikk: Emlékeztető.
- A város dolgai.
- Állandó mozi-színház Aradon.
- Halálos itélet a zsinagógában.
- Reformálják a rendőrséget.
- A „jó angyal” áldozata.
- A danoi rablógylókosság.
- A nemzeti ségletk obstruáinak.
- Itélet aradi huszártisztek becsületügyében.
- Tárca: Nyári képek. Irta: Bardócz Margit.

Emlékeztető.

Arad, augusztus 13.

Elmosódott egy- és más esemény az emlékezetünkben: jó lesz újra formát adni nekik. Emlékezzünk például arra az önmagunknak tett szemrehányásra, hogy nem törődünk az ipartelepek, gyárak szaporításával? Tudunk-e róla, hogy valaha Aradnak legfőbb céljával tekintették, hogy új gyárakat szerezzen? Súlyos vádakkal illettük a magunk szűkkeblűségét, a magunk élnetlenségét. Rámutatunk Temesvárra: annak szaporodnak a gyárai, mert utána jár s mert nem sajnálja az áldatot érte. Ingyen telket és adómentességet minden csöpp falu ad a gyáralapítóknak: azzal nem lehet a vállalkozási kedvet fölébreszteni, a tőkét ideédesgetni. S a magunk helyi érdekei mellett nagyobb, általánosabb cél unszolt a munkára: az önálló vámterület, amely, ha megvalósul is, csak akkor lesz a nemzeti vagyonnak kétszerezője és tizszerezője, ha erre az ipartelepekben elegendő eszközei vannak.

S a mohó, általános vágyban, amely akkor nagy lánggal fölcsapott, szaporán merültek föl az új és új gyárak tervei. Előbb csak eszmék, majd ajánlatok, végül egyre konkréttervek alakjában, úgy, hogy a város indokoltan látta, hogy a gyáralapítások resszortjára külön bizottságot szervezzen. Heteken át, nap-nap után újabb gyár tervéről irtak az ujságok. A mialatt ezekben gyönyörködtünk, talán az a titkos aggodalom lepett el: szent Isten, el fog-e férni a mi határunkban ez a gar-mada gyárképmény?

Es a tömérdek tervből, eszméből alig maradt valami valóság. Nem kell magunkban keresni a hibákat, amikor az okait tudni akarjuk. A magyar gyáralapítási akcióra igen alkalmatlan körülmények nehezültek. A pénznek eddig szinte el nem képzelt drágasága, a nyers anyagok mértéktelen értéknövekedése, az elijesztő munkásviszonyok, amelyeket a bérharcok mellett a kivándorlás tesz súlyosabbá, s végül a gazdasági önállóságnak egyre csökkenő reménye, — ezek ezerszer megállítják utjukban azokat, akik ipartelepek alapkövét akarják lerakni.

Vegyük sorra csak azokat az aradi gyárterveket, amelyek már hivatalosan is foglalkoztatták a várost. A műbörgyár alapítása nem sikerült. A kötő- és szövőgyár dolgában eredménytelenül folytak a tárgyalások. A husznagyvágó terve is megrekedt; az igaz, hogy ennek indokolt akadályok állották az útját. Sőt újabban arról értesülünk, hogy az aradi gyufa-gyárnak tervét is elejtették a vállalkozók,

mert a gyufaipar körülményei ez idő szerint a vállalkozást alkalmatlanná teszik.

A gyáralapítási mozgalomnak körülbelül csak egy pozitív eredménye lett: a Westinghouse-gyár. S mikor az utolsó szót kell kimondani, hogy legalább ez az egy gyár megvalósuljon, a mienk legyen, ennek is ellenzéke akadt, amely a szavazások előtt gáncsot vet az ügy elébe.

Ugy látjuk, az új gyár főhibájául azt látják, hogy nem olyan, mint a minőnek mi szerettük volna. A támogatás, amelyet adunk, aligha okozhat gondot, hiszen az befektetés. Igaz, ez is kockázattal jár. De amikor a vállalkozó sokkal nagyobb tőkét kockáztat, akkor nekünk legalább is okunk van fölteni, hogy a vállalkozó biztos alapot talált a maga befektetésének jövedelmezőségére, s így a mienket se kell féltetni. Hanem azon már megakadnak, hogy nem lesz olyan nagy, mint a minőnek mi szerettük volna: nem hozza ide a munkásoknak mindjárt az ezreit, csak a százait.

Nem tudjuk, hogy a gyárakat a hiúságunk kielégítésére akartuk-e ideplántálni. Hogy a többi városok előtt nemesak a gyáraink számával, hanem azok méreteivel is imponáljunk. De annyi bizonyos, egy ipartelep nem lehet se olyan, aminőnek a vállalkozó szeretné, olyan se, aminőt a szubvencionális város akar, hanem olyan, aminőt a szükséglet parancsol. Ha a vállalkozót valamely oktalan hiúság lepné el s mindjárt olyan hatalmas ipartelepen kezdené, amely neki talán több tekintélyt kölcsönöz s nekünk is megfelelne, megesh-

Nyári képek.

Irta: Bardócz Margit.

Az augusztusi nap perzselő lehelete nem képes áttörni a sűrű lombátort. Még a harmat se száradt fel. Egy-egy csöppje ott remeg az üde fűszálakon és a gyümölcsfák aranyos sárga, kékes lila termésein. Olyan tiszta a levegő, hogy a szomszéd falu reggeli harangszója is ide hallatszik. A virágos kertből erre hajtja a szellő a virágillatot.

A kerítés mellett kicsiny pad húzódik. Előtte asztalka, fölötte a szomszéd kertből áthajló nagy körtefa alkot lombátort.

Az asztalon egy nagy bronz hátú szarvasbogár lépked oly nyugodt méltósággal, mintha tudná, hogy ő ennek a csendes birodalomnak egyedüli ura, királya.

De nem sokáig. Vidám hangok, bájos gyermekcsicsérgés hangzik a kertajtó felől. Valaki, egy fehér ruhás kislány fut be az árnyékos fák alá, énekelve, közbe kacagva. Kicsiny kezei nagy könyvet szorongatnak, lapdaja kikandikál a hálójából, fejéről lecsuszott a kalap és a hátán lóg a szalagjánál fogva. Felszabadult aranyos fűrtel meglobálja a szellő s belekapaszkodik fehér csipkés ruhájába, amint végigfut az uton.

Egy darabig megbámulja az asztalon mászkáló szarvasbogarat, egy kicsit félve, egy kicsit pajkosan meg is piszkálja egy kis faágcskával. Aztán leül a földre, kitarja a meséskönyvét és

olvasni kezd. Nem sok ideig. M-rt észreveszi, hogy a bogár leesett az asztalról, s a fűten feleje közeledik. Főugrik és egy k-c-it megijedve menekül tovább.

— Jaj, nó . . . !

Elfojtott kacagás felel a kiáltására. A szomszéd kert felől. Odafordul és a nagy körtefán megpillantja a kacagót.

Egy-két évvel idősebb fiú ül egy vastag ágon, rövid nadrággal, kalap nélkül. Azt ugyan is a kezében tartja, hogy beleszedhesse a nagy aranyérga körtéket. A kis leány elkacagja magát, de azután azon erőlködik, hogy haragosnak látszódjék. Meg is szólal nagy durcásan:

— Látom már, hogy hol van! Ne is bujjék el, ugys hiába. Ott ül a körtefán, diszes mák-virág! Tudom már, hogy maga dobta ide a szarvasbogarat, csak azért, hogy engem bosszantson. De ne gondolja, hogy felek tőle! O-ladobom magának. Ide nézzen!

A fiú úgy nevet, hogy majd leesik a fáról.
 — Hohó! Nem fél?! Hát miért siko tott akkorát az előbb? Miért futott hát el?!

— Ide nézzen, ha mondom!

Minden bátorságát összeszedve fölveszi a bogarat és behunyt szemmel a kerítésig viszi. Ott még egyszer félfohászkozva áthajítja a tulsó kertbe.

— Ott van! Látta?!

Diadalmas mosolylyal ül vissza a földre és úgy tesz, mintha olvasna. A fiú még mindig nevet.

— Igenis láttam! Atdobta, de behunyt szemmel ám!

A kis leány nem figyel oda. Ugy tesz, mintha nem is hallaná a csufolódást. De egy pillanat múlva fölszik s gunyosan lóbálja a fiú kalapját, mely az előbb esett át.

— Mi van nekem? Mi van nekem? Nézzen csak ide! — kiáltja incselkedve.

— Hohó! Az biz' az én kalapom! — kiált le a fiú.

— A magáé ám. De most az enyém! Nem is kapja vissza!

— Igazán nem?

— Nem bizony! Minek tette ide a szarvasbogarat, minek csufolódott? . . . Maga mindig bosszant engem és én adjam vissza a kalapját? Hogy is ne!

A fiú lejjebb ereszkedik az ágon és onnan alkuszik nagy hévvel.

— De adja ide. Adok érte tiz körtét.

— Nem adom én! Még tizenötért se.

— Hát huszért? Annyiért ideadja?

— Annyiért se!

— Hát huszonötért?

A kis leány fölnevez a szép nagy körtékre. Olyan csábítóan intgetnek, hogy gondol egyet és felkiált:

— Hát jó! Annyiért odaadom.

— Ujból leül a földre, fölnyitja a könyvét s komolyan olvasni kezd. Csak akkor kacagja el magát, ha egy-egy sikerült dobásra megkopantja fejecskéjét egy-egy nagy, édes körte. A

tik vele, hogy belé bukik s akkor se neki, se Aradnak nem lenne gyára. Az alap azonban, amelyen az aradi Westinghouse-gyár működését megkezdi, a fejlődésnek legszebb, határozott kilátásait nyújtja. A forgalom, a szükséglet természetes növekedésével, a világceg összeköttetéseknek kihasználásával rövid idő alatt kifejleszti üzemét s elérheti azt a fokot, amelyen Aradnak másik ipartelepe, a Weitzer-gyár ma áll. A jövőnek ez a biztos kilátása megérdemli a honorálást még akkor is, ha a kezdetet, amely maga is jelentős, a magunk ábrándjaihoz képest kevésnek tartjuk.

A város közgyűlése holnap dönt végérvényesen a Westinghouse-gyárnak adandó támogatás ügyében. Ez alkalomból jónak láttuk a múlt eseményeit, hajótörött reményeit és sovány természettel járt törekvéseit följajítani. Mert az igazán nagy, kikürtölni való eset lenne, ha ilyen föllobbanások után az egyetlen gyárat, a melyet megszerezhetünk volna, elutasítjuk magunktól. Körülbelül azért, mert — a menyaszszonynak pisze az orra.

A város dolgai.

Az üzletvezetőség palotája. — A csolnákátkelesi révjog. — A honvédhuszárlaktanya kintinja. — A körtöltés építése.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 13.

Aradváros törvényhatósági bizottsága holnap délután négy órakor tartja a havi rendes közgyűlését, amelyen több a várost érdeklő ügy kerül tárgyalásra. A tanács mai ülésén foglalkozott a sorrenden szereplő tárgyakkal s a közgyűlés elé terjesztendő javaslatát az alábbiakban ismertetjük:

(Az üzletvezetőség palotája.)

Az államvasutak aradi üzletvezetősége részére — mint már megírtuk — a kereskedelmi kormány új üzletvezetőségi palotát épített s a palota helyéül a Béla-teret jelölték meg. A közgyűlésnek erre vonatkozó határozatát Kovács István és társai tudvalevőleg meglebbedték, a belügyminiszter azonban a felebbezést elutasította.

fiu is kacag olyankor és hangosan számolva dobálja le a gyümölcsöket . . .

Az óriási páfrányoktól alig lehet előre haladni. Egy kicsit csuszós is a talaj a forrás mentén. Sűrű vékony törzsű magas fák odafent menyezetet alkotnak lombjaikkal.

Valami templomias hatást tesz az egész kis völgy az emberre. Talán a csaknem félhomály teszi, melyben az átelleni sziklakövek fantasztikus formát öltenek, talán a mély csönd, melyet nem zavar meg a falevelek zizegése sem.

A napsugár nagynehezen áttör a fák lombjair, odasuhan a forrásból lecsurgó vizsugárra s ott megtörve, szivárvány színeire bomlik, beragyogva mindent, ami közelében van. Rávetődik a sziklafal moháira és smaragd zöld színűvé varázsolja a komor sötét kötömeget, némely helyen aranyos zománccal bevonva.

Az egyetlen uton, mely kivezet a csodálatos helyről, két alak közeledik. Egy férfi és egy nő. Lassan megbüvölve közelednek. Szemüket megkápráztatja a forrásról visszaverődő fény; az asszony keskeny kis kezét védőleg tartja nagy csillogó szeméi elé. Hófehér ruhát óvatosan fölfogva, széles karimájú kalapját leveszi.

A férfi vadászruhát visel, vállán vadászfegyver.

Sötét szeméi olykor megpihennek a mellette haladó asszony selymes fűtű fején, szá-

A tanács azzal terjeszti a miniszter döntését a közgyűlés elé, hogy vegye tudomásul. A tanács egyúttal annak tudomásul vételét is kéri, hogy a palotának tervezett elhelyezése szükségessé teszi az ujaradi utnak kitolását, még pedig olyképen, hogy az áthelyezendő utnak nagyobb része a Béla-tér rendezési keretébe illeszthető legyen, ami 29,215 korona költséget fog igénybe venni.

(Az arad-ujaradi révjog.)

A város törvényhatósági bizottsága egyik utóbbi közgyűlésén tudvalevőleg kimondotta, hogy az Arad-Ujarad közötti csolnákátkelesi révjogot a jelenlegi bérlőknek felmondja s arra az időre, amíg az új vashidak kiépülnek, nyilvános árlejtés útján bérbe adja.

Ezt a határozatot a jelenlegi bérlők, *Bran-kovics Péter* és *Keppich Manó* meglebbedték. A belügyminiszter most határozott ebben az ügyben és ma érkezett leiratával a közgyűlési határozatot a felebbezés elutasításával jóvá hagyta.

A tanács a közgyűlés elé terjeszti az ügyet s a napokban kiírja az árlejtést.

(Bajok egy kintin körül.)

Amikor a város felépítette a honvédhuszárlaktanyát, azt a kikötést tette, hogy a laktanyaiban ne építsen kintint, mert a laktanya előtt amugy is van egy vendéglő. A honvédelmi miniszter méltányolta a város kívánságát.

Nemrégiben a szegedi honvéd kerületi parancsnokság átírt a városhoz, hogy szüntesse be a laktanya előtt levő korcsmát és építtessen a laktanyában kintint. A város természetesen nem volt hajlandó a parancsnokság kívánságát teljesíteni, mire a kerületi parancsnokság felírt a honvédelmi miniszterhez. A miniszter leírt a városhoz és kijelentette, hogy ragaszkodik a kintinnak a laktanyában való létesítéséhez, mert disziplináris okokból nem tűrheti, hogy a legénység a laktanya előtti korcsmába menjen.

A tanács most azzal terjeszti a leiratot a közgyűlés elé, bizza meg a polgármestert, irjon fel a miniszterhez és közölje vele, hogy a város nagy áldozatok árán tartja fenn a korcsmát s kérje meg, hogy álljon el a kintin létesítésének eszméjétől.

(A körtöltés kiépítése.)

A gazdasági szék nemrégiben megtartott árlejtésén a körtöltés kiépítésére mint a leg-

olcsóbb ajánlattevőknek, *Rossi és Pellegrini* aradi cég pályázatát fogadta el. A tanács most pártolólágg terjeszti a gazdasági szék határozatát a közgyűlés elé és kéri a törvényhatóságot, mondja ki, hogy az építkezési munkálatok csak akkor kezdődhetnek meg, ha a körtöltés kiépítéséhez szükséges területekkel a város rendelkezni fog. Ennek gyors elintézése végett a közgyűlés megbizta *Müller Károly* képviselőt és *Varjassy Lajos* polgármestert, hogy a kisajátítási eljárás jóváhagyása érdekében járjanak közbe a földmivelési miniszternél.

A tanács egyúttal azt is javasolja a közgyűlésnek, bizza meg a polgármestert, hogy az építkezésekhez szükséges 140 000 koronás kölcsön felvételére vonatkozólag a legközelebbi közgyűlés elé terjesszen javaslatot.

Halálos ítélet a zsinagógában.

A talmudisták vérboszuja.

Vallási villongás Makón.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, augusztus 13.

A makói orthodox izr. hitközség kebelében már nagyon régen nem a legerősebb lábón áll a béke. Mióta pedig az új rabbi: *Grünwald Ábrahám Jakab József* Izsák hirdeti közöttük az isten igéjét és ápolgatja a vallási törvények által előírt békét, azóta még jobban felfordult az. Tegnap halálos ítéletet mondtak ki a tanítványok (talmudbongészek) akiket a rabbi telepített ide Galiciából, hogy az ő fanatikus vallásaitását hallgassák és az ő udvarát képezzék.

Két párt van ugyanis az orthodox izr. hitközségben. A papi párt és a papellenes párt. Az utóbbi párthoz tartozik *Niessel Lipót* is. Dacára annak, hogy ő nem hive a jámboréletű rabbinusnak, szorgalmasan eljár a zsinagógába. Szombaton is megjelent ott, hogy eleget tegyen vallásos kötelességének. Jó ideig késett a szent pap, de egyszer csak megjelent. *Niessel* ekkor csak annyit mondott az általuk beszélt jargonban.

— Na, itt van Ábrahám gazda.

Ártatlan mondás ez. De mégis annyira ki-

bályos arcélén, vagy megfigyeli a ruhát felfogó, apró kezecske mozdulatait.

Nem szólnak egy szót se, csak mennek egymás mellett; olykor megállanak és körül néznek.

Egy sziklakőnél megállanak. A férfi ki csiny, puha szőnyeg terít le a lapos, alacsony körre: arra aztán leülnek. Mozdulatlanul hallgatják a forrás egyforma locogását, s nézik a páfrányok ritmikus hajlongását . . .

Egyszerre fokozódó neszt hallatszik az erdő mélyétől. Mind erősebbé válik, már ki lehet venni a lábdobogást is. Aztán szétválnak a bokrok s egy hatalmas szarvas iramlik le a völgybe. Egy pillanatra megáll, figyel — de az erdő nesztelen, — akkor aztán lejön a forráshoz inni egyet.

A vadász fölugrik, fölkapja fegyverét. Néhány lépést tesz előre és szeméhez emeli a gyilkos eszközt . . .

Abban a pillanatban mellette áll az asszony is. Vállára teszi a kezét és előrehajol, hogy az arcába nézzen. Selymes fekete haja megsimítja a férfi barna arcát; úgy néz föl rá komolyan, kérve, szinte fájdalmasan.

— Ó uram, ne . . . Ne tedd. Hátha párja van. Mi lesz avval? Hagyd édes, ne . . .

A vadász leereszti fegyverét. Eszébe jut, hogy mit tenne ő, ha valami kegyetlen kéz elvenné tőle ezt a göndör fejcskét . . . Inkább magához vonja hát és letámasztja a fegyvert.

Átölelve egymást, mozdulatlanul nézik, mint ereszkedik le a völgybe a himszarvas is, hatalmas, agancskoronás fejét magasra emelve,

s leérve, mint iszik a hideg forrásvízből, a párjával együtt

Semmi se mozdul, csak az asszony hajtja szép fejét az ura széles vállára, mikor a himszarvas büszke fejét odadörzsöli a párja karcsu nyakához.

Halkan csörgedez a forrás, ritmikusan himbálóznak a széles páfránylevelek . . .

Mintha a természet minden szépségét ebben a kis, szűk völgyben akarná összehalmozni, oly rendkívüli szép, fenséges a vidék.

Egyenes, szédítően magas sziklafal nyulik föl. Egeszen kopár. Csak a tetején nyilik egy néhány satnya virág, vagy fűszál.

De az oldalán lerakódó harmatcseppek megcsillannak a napsugárban s szinte tündöklővé varázsolják, káprázatos színvegyülettel vonva be az egész oldalt. Mintha megannyi tündérek, pompás, szivárványból szőtt fátyolt terített volna oda.

Alatta keskeny völgy, keskeny út. Oly szűk, hogy kocsit alig járhat rajta keresztül.

Az innenső oldalon sűrű, titokzatos fenyőrengeteg vet borongó árnyékot az utra. A napsugár keresztül fut a hatalmas fenyő fások hegyes csucsain, aztán átröppen a tiszta hegyi patak fodros felületére, hogy megnézze magát benne.

Azonban itt még nem sima a víztükör. A felülete habzik, tajtékot vet amint zúgva rohan le a hegyekről s odacsapódik a medrétől kiálló sziklakövek mohos, kivájt oldalához. Aztán

hozta a flegmából a papi párt embereit, főleg az ide csődített talmud böngészeket, hogy azonnal törvényszéket tartottak a templomban és fékevesztett vak dübükben, kivették emberi voltukból és nyomban elfelejtették Mózes III. könyve XIX. fejezetének 18 ik versét, mely azt mondja: „Ne légy bszuálló, sem haragtartó polgártársaid iránt, hanem szeresd felebarátodat, mint magadat” stb. Elfelejtették, mert a kicsinyes mondásért vérboszt esküdtek és a templomban halálra ítélték a szegény Niessel Lipótot. Kimondták, hogy istentisztelet után egyszerre tömegesen támadják meg és megölik. Tömegesen támadják meg azért, hogy ne derüljön ki a bűnös.

Niessel sejtette a következményeket és pár perccel az istentisztelet előtt menekült a templomból. Utána egész tömeg és akként szentelték meg a szent szombatnapot, mikor semmi munkát végezni nem szabad, hogy Niessel borzasztó módon elverték. Csak a rendőrök közbelépése mentette meg a haramiáktól.

A délutáni istentisztelet alkalmával megisméltődött a háboru. A hosszú kabátos cimborák észrevették, hogy Niessel a zsinagóga mellett lévő házba ment be. Megfújták a harci riadót és mintegy 70—80 feldühödött ember rohant át utána. A védtelen ember segítségére sietett Porjesz Ede mészáros és Schwarcz Áron, de vesztükre, mert ezeket is úgy elverték, hogy a támadók és védekezők vére patakként folyt. Így szentelték meg Grünwald Ábrahám Jakab József Izsák hívei a szent szombat napot. Ez volt a halálos ítélet meséje.

TÁVIRATOK.

A török perzsa konfliktus.

Konstantinápoly, augusztus 13. Illetékes török körökben kijelentik, hogy a perzsa határon legutóbb történtek abban leltek magyarázatokat, hogy perzsa bandák megtámadtak több török helységet, a katonaság pedig ezeket visszaverte. A portát már 14 nappal előzőleg figyelmeztették, hogy támadás készül, a porta pedig figyelmessé tette erre a perzsa nagykövetséget és azt kérte, hogy a perzsa kormány tegyen intézkedéseket a támadás megakadályozására.

ujult erővel száguld tovább, míg zugva, tom bolva magas vizesést alkot.

Még út, bőszielten, habozva egy darabig, majd meglassítja futását, mind csendesebbé, mind szelidebbé válik. A kanyarultnál már sima a tükre s oly tiszta, hogy a kavicsok a legapróbbig láthatóvá lesznek medrében.

Ott már a méter magas páfrányokat sem sodorja magával, csak lassu himbálással mozgatja föl s le. A nagy, bolyhos, lilaszínű harangvirágok is mind sűrűbben pompáznak a parton s csodálatosnál-csodálatosabb színű lepkeknek tárják föl harmatos kelyhüket.

Az arany és ezüst szárnyu szitakötők fényes vonalakat rajzolnak a levegőben, amint a napfény reájuk verődik.

Csodálatosan elbűvölő hely ez. Mintha az ember közelebb állna az Istenhez is... Mélyebb, igazabb csodálat és hála tölti el a szívet, az Alkotó iránt.

Lehetetlen le nem borulni hatalma előtt, lehetetlen nem hinni létezésében, lehetetlen itt nem imádkozni!

Mintha a rettentő fal, a zugó víz, valami kolosszális orgona volna, mely szakadatlanul hirdeti Isten dicsőségét, tuharsogva minden nyomorult kételkedést; hirdeti zugva, hirdeti mormolva:

Él az Isten, él! Jöjjetek nyomorult kételkedők, jöjjetek megátalkodott gonoszok, jöjjetek és hinni fogtok Istenben, jöjjetek és leborulva fogjátok Őt imádni! Mert él, öröktől fogva él az Ur és a természet minden atomja az Ő hatalmát, az Ő dicsőségét hirdeti!

Reformálják a rendőrséget.

A legénység létszámát felemelik.

Greén Nándor főkapitány javaslata.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 13.

A város fejlődése ugyszólván majdnem minden téren maga után vonta a reformálást, csak a városi rendőrségnél nem. Ennek státusa még mindig olyan, mint ezelőtt évtizedekkel volt. Pedig azóta sok olyan ügyosztályt létesítettek a rendőrségnél, amelyek ezelőtt nem tartoztak oda. A rendőrség munkaköre az utolsó években kétszeresére növekedett meg és ezzel természetesen megsaporodott a rendőrtisztviselők munkája is.

Már régi óhaj, hogy a rendőrséget alapjában véve reformálni, modern alapokra kellene helyezni, de mindannyiszor a város pénzügyi viszonyaival hozakodtak elő, valahányszor szóba hozták a rendőrség újjászervezését.

Most azután komoly mozgalom indult meg a rendőrség reformálása iránt s ennek az akciónak Greén Nándor tb. főkapitány a vezetője. Greén Nándor régebben foglalkozik az újjászervezés kérdésével, amelyet már hosszabb ideje tanulmányoz. A reformálásnak első lépése a rendőrtisztviselőknek egyenruhával való ellátása volt, amely a szolgálatnak sok apró kellemetlenségeitől van hivatva megóvni a rendőrtiszteket.

Greén Nándor tb. főkapitány most egy memorandumon dolgozik, amelyet már legközelebb a törvényhatósági bizottság elé terjeszt. A memorandumban Greén kifejti a rendőrség reorganizációjának szükséges voltát, mert a rendőrség jelenlegi szervezetében alig felelhet meg hivatásának.

A tb. főkapitány mindenek előtt szükségesnek tartja egy harmadik alkaptányi állás szervezését. Most két alkaptány van; az egyik a kihágási osztályt vezeti, a másik pedig a gáji rendőrség élén áll. Szükséges továbbá a bűnügyi osztályban egy fogalmazói állás szervezése is. Ebben az osztályban jelenleg a vezetőn kívül egy segédiszt és egy írnok működik. A bűnügyi fogalmazónak az volna a feladata, hogy az osztály vezetőjét akadályoztatása esetén helyettesítse és egyes nyomozásokat önállóan vezessen. A helyettesítést eddigelé úgy oldották meg, hogy az ügyosztály vezetőjét, az egyedüli rendőrfogalmazót bízták meg a bűnügyi osztály vezetésével s így ennek a rendőrtisztviselőnek két osztályt kellett vezetnie. Megtörtént azonban az is, hogy ugyanez a tisztviselő a főkapitányt is helyettesítette, mert ő volt az egyedüli jogvézett ember a rendőrségen. Ezek az állapotok szűnőnek meg egy második rendőrfogalmazói állás szervezésével.

A memorandum foglalkozik a rendőrhadnagyokkal is. A tb. főkapitány a fővárosi rendőrség szervezetét tartván szem előtt, arra az álláspontra helyezkedik, hogy a rendőrhadnagyi állásokat szüntessék meg és a jelenlegi hadnagyokat emeljék fogalmazói rangra. Ez már azért is helyén való, mert a rendőrhadnagyok egyenruhájában három rozetta van, ami semmiképpen sincs összhangban a hadnagyi ranggal. A

fővárosi rendőrfogalmazóknak is három rozettájuk van.

Érdekes a memorandumnak az a része is, amely a rendőrfogalmazóknak kvalifikációjára vonatkozik. Greén Nándor szerint a jövőben a rendőrfogalmazóktól megkövetelendő a jogvégzetség. Ez a fogalmazói rangra emelendő jelenlegi hadnagyokra természetesen nem vonatkozik.

A főkapitány tekintetbe vette azokat az állandó panaszokat is, hogy a rendőrlegénység jelenlegi létszáma nem elegendő a vagyon- és életbiztonság megóvására. Különösen az utóbbi időben megisméltődött gyujtogatások s ezek következtében az Erzsébet-külvárosban uralkodó állapotok bizonyítják, hogy a rendőrlegénység létszámát szaporítani kell. A múlt évben ugyan tíz közrendőrrel fölemelték a rendőrség létszámát, de ez sem bizonyult elegendőnek.

A memorandum szerint a rendőrtisztek számát négygyel, a legénységét pedig tizenhatal kellene szaporítani. Az így megnagyobbodott rendőrség nemcsak pontosabban, hanem könnyebben végezheti hivatását, ami már humánus szempontokból is kívánatos.

Greén Nándor legközelebb befejezi memorandumát és beterjeszti a törvényhatósági bizottság elé. A memorandumban foglalt javaslatokat alkalmasint már a szeptemberi közgyűlés fogja tárgyalni.

Állandó moziszinház Aradon.

A régi színház helyén.

Egy szerződés kalandjai.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 13.

A mozi, azaz magyarul a kinematográf alig egy esztendőn belül hihetetlen népszerűségre vergődött széles Magyarországon. Eleinte csak a vendéglők s néhány vándorló mozivállalat ismerték fel a vásznon mozgó képek vonzóerejét. A mozi tulajdonképeni aranykora onnan datálódik, hogy a budapesti városliget mutatványos-bódélt ki akarták helyezni a Népligetbe. Ennek azután az lett a következménye, hogy a városligetből kiűzött mutatványosok a főváros belső területe felé gravitálva tömegesen nyitották meg az ugynevezett villanyos színházakat, azaz mozikat. A mozi kitűnő üzletnek bizonyult s a fővárosban ma már lépten-nyomon kinematográf színházakba bukik az ember.

Vidéken egyedül Kolozsvárott van már állandó villamos színház, az u. n. Uranus színház, amely azonban inkább tudományos jellegű. Az első igazi, vérbeli állandó mozi azonban Arad fogja a magáénak mondhatni. Az új színház teljesen modern alapokra fektetett vállalkozás lesz. Nem ponyvasátorban, vagy ideiglenes, bérelt helyiségben, hanem erre a célra berendezett kőszínházban kerülnek majd a vászonra az idegrázó rablókalandok, szentimentális családi számok, neveltető futkározások, — szóval minden, ami elfér a rövid és jellemző mozi szó köpenyge alatt.

Egyelőre még csak terv, de komoly terv az állandó mozi felállítása. A tervnek azonban máris akadályai vannak. Egy bérelti szerződés kalandjai köré csoportosulnak ezek az akadályok, melyeket ugyan le lehet még győzni, de csak nehezen. Holnap különben a városi közgyűlésen el fog dőlni, hogy elháríthatók-e ezek az akadályok, vagy nem?

Az állandó mozi ugyanis a nyári színházban működő mozi vállalkozói akarják felállítani, még pedig a Simonyi-utcában, a régi színház épületében. Ebben az épületben van a színház díszletfestészet műterme, amelyet a város bérel Szendrey Mihály számára. Ezt a hatalmas termet akarták a vállalkozók mozi-színháznak berendezni.

Megbeszélték a dolgot a ház gondnokával, aki hajlandó volt a terv kivételében segítségükre sietni. Mindössze az volt tehát a feladat, hogy Szendrey Mihályt a helyiség átadására bírják. Ez azonban aligha sikerült volna, ha Szendrey értesül a konkurrens színház tervéről. Szendrey ugyanis nem szereti a mozi, mert ez a sajtósági intézmény egészen elhódítja tőle a karzati publikumot. A vállalkozók tehát elhatározták, hogy tulajdonképpen a Szendrey eszén, ami tudvalevőleg nehézség dolgában hasonlít a Herkules hét munkájához. És mégis sikerült.

Szendreynek ugyanis azt mondták, hogy a régi színház épületét le akarják bontani s a

telket az ortodox templom számára akarják eladni. Kérték tehát Szendreyt, hogy intézkedjék a bérlet felbontása iránt. Ennek ellenében új és modern díszletfestő termet építtetnek neki, amelyet azután ugyanazon árért bérlehet mint a mostanit. Szendrey bele is ment a dologba s benyújtotta a városhoz a bérlet felbontása iránti kérvényt, amelyet a mai előkészítő tanácsülés el is fogadott.

Időközben azonban a színházgondnoki tudomására jutott a kitűnően kiesztelt haditerv. Az, hogy a régi színház helyére nem kerül zsidó-templom, az nem fájt neki. De, hogy állandó mozi akarnak felállítani, az fájt. Megkísérelte tehát, hátha sikerülne a szerződés felbontása iránti kérvényt még a közgyűlés előtt visszavonnia.

Hogy ez sikerült-e Szendreynek, az egyelőre titok, amely a holnapi közgyűlésen fog kiderülni. Az azonban tény, hogy a vállalkozók még ebben az esetben sem mondanak le tervükről s Aradon nemsokára megnyílik az első állandó mozi.

A „jó angyal“ áldozata.

Bonyolódik az Eránosz-dráma.

Gennári-Svengali szellemei.

A gyilkos széánszok.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Abban a rémregénybe illő bűnyűben, amely napok óta foglalkoztatja a magyar sajtót, mind több és több kompromittáló adat gyűl egybe a szellemidéző társaság és Gennári Giuseppe bűnössége mellett. Évekre visszamenőleg töviről-hegyire kutatja a rendőrség a szerencsétlen végű Eránosz István dr. ügyvédnek a jó angyalok által történt telefonát és kifosztását, amely a nemrégiben jómódu ügyvédet előbb az anyagi bukásba, utóbb pedig az éhhalálba kergette.

A nyomozás eddigi eredményéről az alábbi távirati tudósítást adjuk:

Gennári vallomása.

Az Eránosz Gennári ügyben a rendőrség a mai napig elérkezett a vizsgálatban odáig, hogy az egész ügy teljesen tisztán áll a vizsgálatot vezető Kórody M. Béla rendőrfogalmazó előtt. A vizsgálat eddigi eredményét semmiféle adat vagy vallomás meg nem változtathatja, így a rendőrség abban a helyzetben van, hogy az ügy részleteit titkolni nem kell.

Kórody rendőrfogalmazó nagy munkát végzett el aránylag igen rövid idő alatt, 28 tanút hallgatott ki, mindegyik tanuvallomás jegyzőkönyve 5-6 iv és óriási jegyzőkönyvhalmazt hordatott össze vidékre küldött tisztviselőtársai által.

Megírtuk tegnap, hogy Gennári vallatását tíz órakor kezdte meg Kórody fogalmazó. Előbb az általános kérdéssel végzett, amelyek során Gennári a következőket mondotta el:

— 1899-ben egy Budapesten tartózkodó bajtársam, Girol dini Frigyes vivómester hívott Budapestre, vivótermét akarta nekem átadni, mert öt családi körülmények visszaszólították Olaszországba.

Hosszabb levélváltás után belementem az üzletbe és Budapestre jöttem. Pénzem volt, 17.000 lírát hoztam magammal, ebből 12.000

lira feleségem hozománya volt, 5000 lira az én megtakarított pénzem.

Bizony kezdetben a vivóterem nem bizonyult a legjobb üzletnek, de amint nevem ismertebbé lett és tudásomat tanítványaim megismerték, ismerőseikkel megismertettek, a jövedelmem növekedett, úgy hogy az utóbbi időben állandóan 10-12.000 korona volt az évi jövedelmem. Rágalom, hogy semmi jövedelmem nem lett volna.

Bay Alajos szerepe.

Bay Alajos vivómester régi jó ismerősöm volt még Olaszországból. Több vivóakadémián működtem eddig, misem természetesebb tehát, minthogy Budapesten letelepedve, ennek az ismeretségnek a felújítására törekedtem.

Egy ízben, többszöri találkozás után Bay szóba hozta a spiritizmust és megkérdezte tőlem, hogy mit tartok felőle?

Mosolyogva mondtam: semmit. Humbug vagy önámítás.

— Nem, mondotta Bay, sem az egyik, sem a másik. Magam is teljes mértékben hitetlen vagyok, de a minap feleségemmel belekerültünk egy széánszózó társaságba és — láttam. Már pedig, amit magam látok és érzek, azt el kell hinnem. Valami van a dologban.

Én Rómában résztvettem több széánszon, de ennek dacára sem rendült meg a hitetlenségem úgy, mint a Bayé.

Még néhány nappal később, amikor újra találkoztam Bayval, az elmondotta, hogy otthon a feleségével megpróbálták az asztaltáncoltatást, az u. n. Fox-féle amerikai spiritizmust és ez váratlanul sikerült.

Jöjjenek el hozzájuk a feleségemmel és nézzem meg a dolgot. Elvégre csak időtöltés, hecc.

Elvégre magamat is érdekelt a dolog, felmentem. Baynál találkoztam legtöbbször Eránosz Istvánnal, akivel hamarosan jó viszonyba kerültem. Az asztaltáncoltatás előbb csak ki-

sérletezés volt, majd amikor láttuk, hogy komoly dolog, amelyet komolyan kell vennünk és a hitetlenekből hívők lettek, rendszeresen folytattuk a széánszórást.

Az asztal beszélt hozzánk, megértett, felvilágosított bennünket, lelki életünket átalakította. Összeköttetésbe kerültünk a tulvilággal.

A jó angyal megjelenik.

A széánszókat vivótermemben, az Erzsébet-körút 56. számú házban, a Gambrinus-vendéglő felett tartottuk.

Az asztaltáncoltatás az ismert módon folyt. Mi hívők körülálltuk és kezeinket az asztalvégre tettük, úgy, hogy ujjainkat szétterpesztettük, két hüvelykujjunk érintkezett, kisujjunk pedig jobbról és balról a jobb- és balfelőli szomszéd kisujjával jött kontaktusba. Így megalakult a tánc, a fluidum átment az asztalba, az asztalon át a földre, a földön át a tulvilág érdekelt szelleméhez.

Az asztal igennel és nemmel felelt. Az igen kétszeri, a nem egyszeri kopogás volt.

Meghívtuk jó szellemeinket és az asztalra bíztuk a választást. Elősoroltuk azon elhunyt női ismerőseink, rokonaink nevét, akikkel szellemi kontaktusba lépni akartunk. Az asztal a legtöbb nevet erőlyesen visszautasította, csak három kedves szellemet adott rendelkezésre:

Ida,
Mária,
Livia.

Az utolsó volt Cherubin Engel, a jó angyal. Szegény Liviát az asztaltáncoltatásnál legkönnyebben idézhettük és első idézésre azonnal megjelent.

Jegyesem volt szegény még életében, nagyon szerettük egymást, de 1897-ben tüdővészben elpusztult Vicencében.

Eránosz volt közöttünk a legférhetlenebb, de lelke megvilágosodott és ő is átalakult. Jobban nálánál senki sem hitt a szellemek világában.

Sokáig megmaradtunk az alsó dimenzióban, de feljebb vágyódtunk. Megkérdeztük a jó angyaltól, mehetünk-e beljebb a szellemek világába, megidézhethetjük-e magát a szellemet és tarthatunk-e médiumot?

A jó angyal igennel válaszolt. Erre megkérdeztük, ki legyen a médium? Bay? Nem. Bayné? Nem. Eránosz? Nem. Gennári? Igen, igen, igen!

Beértük onnyival és lázas izgatottsággal készülünk az első igazi széánszra.

Repülnek a szellemek, kardok és cipők.

A vivóterembe gyűltünk össze. A jó angyal kívánságára elnök lett Bay Alajos, médium én. Eránosz is akart többbizben médium lenni, de a jó angyal nem akarta. (A jó angyal később Bayt is elcsapta az elnökségről, mert sokat belekotyogott a dolgokba és irányítani akarta a médiumot.)

A termet elsötétítettük, az ablaktáblákat becsuktuk, az öltözőszoba kétszárnyu ajtaját kinyitottuk, az ajtónyílást lepedővel letakartuk, a terembe az ajtónyílás elé pamlagot állítottunk, a terem közepére a mi asztalkánkat, arra egy égő gyertyát, de a gyertyát papirkartonokkal állítottuk körül, hogy a világosság nagy ne legyen, mert a nagy világosság bántja a szellemeket.

Az asztalka körül álltak a székek, amelyeken a hívők helyet foglaltak, míg én a pamlagon terültem el és mereven néztem magam elé. Vagy 40 másodpercig néztem, aztán elálmosodtam és a többi hallomásból tudom csak,

mert amikor felébredtem, semmire sem emlékeztem.

Első alkalommal az ébredés keserves volt, 20 percig tartó ideggörcs fogott meg, de szerencsésen elmúlt és azontúl simán múlt el a szellemekkel való rapport.

A szellemek megjelenését hallották, látták a hívők, gyakran szférái zene hatott édesen fülükbe, az üvegekbe állított hangszerek megszólaltak, de a szellemek néha haragudtak is, egy ízben ledobálták a vivókardokat a szegékről, más alkalommal, amikor karosszékben adtam át magamat a hipnotikus álomnak, lerántották lábaimról a cipőket, harisnyákat és megszede eldobálták.

A jó angyal ibolyái.

Ha a jó angyal megjelent, ibolyaszag áradt el a levegőben. Az ibolyákkal különben is csodálatos esetem volt. 1905-ben Selmechányán jártam. Kimentem a Kálváriára és leültem egy padra. Egyszerre éreztem, hogy a jó angyal körülszáll és az álomosság elfogott. Amikor felébredtem, hatalmas ibolyacsokrok feküdtek körülöttem. Osszeszedtem és hazahoztam őket. Mindenik hívőnek jutott belőle egy kis csokorral. És amikor a jó angyalt megkérdeztük, honnan valók az ibolyák, *határozottan kijelentette, hogy tőle valók.*

Gennári szerint Eránosz mindig zavart anyagi viszonyok között élt. Néha szerzett néhány száz koronát, de legtöbbször nem volt pénze, sokszor otthon enivalója sem volt. Beismeri, hogy néhányszor kapott kölcsönöket Eránosztól, de ezeket mindig visszafizette, sokkal gyakrabban ő adott kölcsön Eránosznak, aki szintén megfizette tartozásait.

Hogy a jó angyal tanácsolta neki a ház-eladást, az kétségtelen, mert mi semmit sem tettünk, amiben a jó angyal tanácsát előzetesen ki ne kértük volna.

Egy ízben pirulákat adott Eránosznak, ezek egyszerű hashajtóabdacsok voltak, mert Eránosz, aki már akkor magasfokú cukorbeteg volt, állandó székrekedésben szenvedett.

A kényszer és az anyagiak.

A vizsgálónak azon kérdésére, vajjon hipnotizist, vagy szuggesztívot a már gyöngélméjű Eránoszzal szemben alkalmazott-e Gennári, vagy pedig az ő útján, a rapporton a jó angyal, Gennári határozottan nemmel felelt. Különben is *anyagiakról közöttük sohasem volt szó.*

A rendőrségnek a mai kihallgatás folyamán módjában lesz Gennárinak ezen állításait is megcáfolni.

1906. június havában Gennári Békés-Csabán tartózkodott. Dr. Eránosz rokonsága már akkor ki akarta ragadni a testileg és lelkileg egyaránt beteg embert a jó angyal befolyása alól.

Amikor már nagyon szorult Eránosz és hozzátartozói erőlyesen követelték, mondja meg, hová tette a hiányzó pénzeket, akkor a szerencsétlen ember Gennárhoz fordult és az ő útján megkérdezte a jó angyalt, mit csináljon.

Ez a jó angyal szószerint a következőket válaszolta rossz és helytelen németiséggel:

„Kedves Pista!

Antwort von unserem Cherubin Engel
Du musst von dieser Sache nicht mehr sprechen. Sie müssen machen, was Sie wollen und glauben.
Joseph.“

Békéscsaba 3/VI. 1906.

Ez dönthetetlen bizonyítéka annak, hogy Gennári parancsokat osztogatott Eránosznak, vagyis autoszuggesztívot gyakorolt.

Ilyen levél sok van, mert az angyal elfelejtette Eránosznak megparancsolni hogy égesse

el, vagy cukorbeteg elleni orvosság gyanánt egye meg.

Hogy anyagiakról közöttük igen gyakran volt szó, arról szintén levelek tanuskodnak, hogy pedig a szellemek is beleavatkoztak, azt is bizonyítja több levél.

Igy egy levél arra látszik választ adni, hogy Eránosz anyagi zavarban Gennárhoz fordult és megkérte, hogy valaki intézze el dolgát, adja át neki a jó angyal üzenetét stb.

A levélben Gennári kijelenti, hogy ez lehetetlen. Mert ha én az illetőnek elmondom a mi dolgunkat, ez ebben nem fog hinni és azt fogja gondolni, szélhámosok vagyunk, akik ilyen uton remélnék anyagi hasznot. Különben is *senkinek sem szabad arról tudni, hogy ami szeánszatunkon, egymás között anyagiakról is van szó.*

Ez egy írópapiroson megírt 4 oldalas levél, amelyben Gennári óvatosan elkerüli annak megírását, hogy tulajdonképpen miről is van szó. Láthatólag azért tette, nehogy Eránoszné, vagy valamelyik rokon megtudja a szeánszok üzleti részét.

Ki volt a jó angyal?

A rendőrség megállapítása szerint a jó angyal, vagyis a jó angyalnak ingben és lepedőben való földi személyesítője Csapó Katalin cselédleány volt, aki Gennárinál szolgált, akit egy ízben Gennári „Rómába is utastatott.”

Gennári ezt az angyalságot tagadja. Csapó Katalin botrányosan ment el tőlük. A leány ugyanis azt állította, hogy neki gazdájával *szellemi viszonya van.* Gennáriné megtudta a dolgot és azonnal kidobták a szentelen teremést. Ha ez valamit ellenük vall, ez csak boszu műve.

— Azóta nem találkozott ezzel a leánnyal?

— De igen, többször fölkerestem, de csak a jó angyal tanácsára könyörületességből tettem. Utoljára április vagy májusban láttam, azóta nem, hová lett, nem tudom.

Gennári nem tagadja, hogy nem ismeri a magnezium és a nikopódium hatását, tudja, hogy ezzel hiszékeny, félig hipnotizált emberekre hatni lehet, de ő ilyen olcsó hatások után sohasem törekedett.

A jó angyal roppantul rendszerető volt, a szeánszó társasággal rendes jegyzőkönyvet vezetett.

Ilyen jegyzőkönyvek garmadával állanak a rendőrség rendelkezésére.

Igen érdekes az 1906. év január hó 28 án este 9 órakor az Erzsébet körút 56. számú házban, Gennári vivótermében tartott szeánsz jegyzőkönyve.

A szeánszon összesen jelen voltak tizenegyen. És pedig:

Bay Alajos mint elnök, Gennári mint médium, özvegy Magyarai Kálmáné, Magyarai Margit, dr. Eránosz István, Bay Jola, Gennári Pia és még négyen, akiket a rendőrség azért nem kíván megnevezni, mert csak vendégek voltak a szeánszoknak.

A jegyzőkönyv töviről hegyire, úgy ahogyan fentebb elmondottuk, leírja az ülés elrendezését, azután elmondja, hogyan jelentkezett a lepedő, ahol a szellem, akin csak felsőköpenyeg volt, elfújta a gyertyát, foszforeszkáló fényt és ibolyaszagot terjesztett, aztán földhöz vágott egy lovassági kardot, majd Gennári útján felelt a hozzája intézett kérdésekre és eltűnt.

A jegyzőkönyvet még helyszíni vázlattal is kiegészítették, ki, hol ült, azután valamennyien aláírták.

A leányalak 1 méter 60 cm. magasságban megjelent, a 18 as számú ablaktáblán kopogott stb. stb.

A vivómester védekezése.

Gennári védekezésének van egy igen sikerült része. A vivómester és szellemidéző a rendőrségen is úgy adja magát, mint a szeánszokon, egy a jó angyal által megnyergelt médiumnak, aki mindent elhisz, amit mond és másokkal is el akar hitetni.

Ha ez így van, akkor ezen a ponton megszűnik a rendőrség és a bíróság munkája, kezdődik az elmeorvosé.

Szuggesztívóval, hipnozissal a vizsgálóbírónak dolgozni nem szabad, mégis nagyon érdekes és tanulságos lenne egy ilyen kísérlet Gennárral. Valamelyik orvosi kapacitásnak kísérletet kellene tenni Gennárral, vajjon tényleg jó médium-e, aztán rá kellene parancsolni, hogy álmában mondja el az igazat. Ez nem bizonyított ugyan, de tanulságos eset.

Mert kétségtelen, hogy a Gennárral kísérletező társaság egyenesen Gennári szuggesztív hatása alatt állott, különben egyéb ténykedéseikben józan eszűnek látszó urlemberek és urinők sohasem hiheték el azokat a dolgokat, melyeket itten jegyzőkönyvileg megörökítenek és sajátkezűleg aláírnak.

Gennári védelme pedig ez: mindenki hitt, ő maga is. És ő most is hisz, még pedig tántoríthatatlanul. A jó angyal őt nem fogja elhagyni. Soha!

A mostohaapa szerelme.

Öreg ember nem vén ember.

Megakarta gyilkolni a leányát.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, augusztus 13.

A nagyváros rejtelméből való az alábbi történet, amelynek szereplői egy szerelmes szívű öreg ember és a mostoha leánya, akire az öreg Don Juan kivetette hálóját. Az esetet fővárosi tudósítónk az alábbiakban mondja el: Weisz Samu hordár, bár már ugyancsak deres volt a feje, elhatározta egy szép napon, hogy meg fog nőszülni. A dolog ragyszerűen sikerült. A derék Weisz Samu nemcsak asszonyt kapott, de vele mindjárt egy szép 10 éves leánykát is — hozományul. Arról, hogy ki a gyermek apja, nem tudott a hitves számot adni, de ez éppenséggel nem volt házassági akadály a kitűnő férfit szemében. Weisz Samu ugyanis nagylelkűen kijelentette:

— Leszek én az apja helyett apja!

Multak az évek, talán hat esztendő és a kis Juliska szép hajadonná fejlődött. Megakadt rajta nem egy férfi szemé, de mindnél jobban kerülgette — Weisz Samu. És bár a kitűnő férfit közel jár a hatvanhoz, a legállhatatosabb udvarlója lett a szép leánynak, valósággal üldözte a szerelmével. Mondani is fölösleges, hogy Juliskának viszont cseppet sem tetszett az öreg s folyvást panaszkodott az anyjának.

Weiszné előbb szemrehányást tett az urának, de mikor ez azzal felelt, hogy ha nincs szerelem, hát pénzt se várjanak többé tőle: a maga részéről már nem ellenkezett. Sőt arról beszélt a leánynak, hogy hallgassa meg az öreget s e mellett aztán, már amennyire lehet, menitül több pénzt csikarjon ki tőle.

A szép Juliska színlég belement a dologba s elkezdte a mostohaapját pumpolni. Elszedett tőle vagy 70 forintot, de csak nem hallgatta meg Weisz Samut s nem elég, hogy nem akarta kérését teljesíteni, — visszaadva előbb az édesanyjának a pénzt — még meg is szökött hazulról.

A szerelmes hordár boszút forralt s amikor megtudta, hogy a leány beállt bannak

egy Marokkó utcai kereskedő házába, ott le-
selkedett naphosszat, egy revolverrel a zsebé-
ben. Május 10-én az esti órákban eléje toppant
a leány. Weisz Samu pedig, akit szinte meg-
örjített a szerelem, előrántotta a revolvert s
három lövést tett. Az egyik golyó a kis Julis-
kát mellén találta s bár csak csekélyebb sebet
ütött, a lövöldöző embert elfogták.

A törvényszék *Tholl* dr. bíró elnöklése
mellett, ma vád alá helyezte Weisz Samut
gyilkosság kísérlete miatt, mert maga is beis-
merte, hogy a leányt elpusztítani akarta s
evégből, hogy sikerüljön a szándéka, napokig
tanult célba lőni az e célra vásárolt forgópisz-
tolylyal.

A Hau-pör.

Molitor Olga nyilatkozik.

Kedvence volt az anyjának.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, augusztus 13.

Amikor a Hau-pörben a szenzációs for-
dulat állott be, hogy *Molitor* Olga a gyil-
kos, ezt a vádat arra a rossz viszonyra
alapították, amely a „Vörös Olga” és meg-
gyilkolt anyja között volt. A gyilkosság
vádja azóta összezsugorodott s *Molitor*
Olga ma egy hírlapíró előtt nyilatkozott a
közte és anyja között, továbbá a közte és
Hau dr. között fennállott viszonyról. Az
érdekes beszélgetésről az alábbi táviratok
számolnak be:

Berlin, augusztus 13. *Molitor* Olga a Hau-
ügy legújabb fordulata következtében Zaleriná-
ból, Engadinból, ahol négy napon át tartózko-
dott, visszatért Németországba. Azok a han-
gok különben, melyek egy darabig *Molitor* Ol-
gát mondták a gyilkosnak, a legújabb meg-
állapítások folytán elnémultak, bárha még sok
homályos pont van abban a viszonyban, ami
közte és Hau között fennállott.

A *Molitor* család ügyvédje kijelenti, hogy
Molitor Olgának az a meggyőződése, hogy
Hau a tettes, nem közvetlen tapasztalaton, ha-
nem az ismert családi viszonyokon alapszik.
Molitor Olga a tettet nem látta, amikor lőtt,
hanem csak menekülés közben látta.

Karlsruhe, augusztus 13. A badeni gyil-
kosság ügyében földerítésre váró körülmények
között van az is, hogy *Hau* dr., aki délután 2
órákor érkezett Badenbe, több tanu állítása
szerint a *Molitor*-villa körül ólálkodott, de hogy
mit tett délutáni 2 órától egy negyed 5-ig, azt
nem tudja senki. *Hau* dr. azt állítja, hogy ez
idő alatt az erdőben sétált, de itt senkisé-
m látta. *Molitor* Olga ugyanaznap délután 2 óra-
kor elment hazuról és 4 kor érkezett vissza.
Róla sem tudják, hogy hol volt a kérdéses
időben. Olga csak azt a felvilágosítást adta,
hogy ebben az időben nagy sétát tett. Az a
hír terjedt el, hogy *Hau* dr. *rágalmazásért*
pörbe fogta Molitor Olgát. Erre nézve kérdést
intéztek *Schäffer* dr.-hoz, a *Molitor* család jog-
tanácsosához, aki kijelentette, hogy a hír va-
lótlan.

Bécs, augusztus 13. A *N. F. Pr.* tudósítója
Pont Resinában fölkereste *Molitor* Olgát, aki
ott testvéreivel és *Bachelin* alezredessel, ségo-
rával nyaral. A hírlapíró három kérdést intézett
a *Molitor* család tagjaihoz, és pedig: igaz-e,
hogy Olga rossz viszonyban élt volna az any-
jával; igaz-e, hogy állandóan löfegyvert hordott
magánál és végül azt, hogy milyen viszonyban
volt Olga sógorával, *Hau* dr.-ral? *Bachelin* alez-
redes az első kérdésre a következőket felelte:

— *Molitor* Jozefin, meggyilkolt anyósom
röndkívül szigorú nevelésben részesítette gyer-
mekeit. Két évvel ezelőtt súlyos beteg voltam
és ekkor anyósom ápolt. Ezalatt bőszéges alkal-
mam volt Olga és az anyja közötti viszonyt
megismerni. Olga valósággal támasza volt az
édes anyjának, akivel nemcsak, hogy rossz
viszonyban nem volt, hanem ellenkezőleg, *ked-
vence és szemefénye volt az anyósomnak.*

Molitor Olga a második kérdésre, amely a
löfegyver viselésére vonatkozik, így felelt:

— Sohasem volt még revolver a kezemben,
mindig félttem a puskától és a revolvertől. No-
vember 6-án anyám egy a szomszédban lakó
családtól hívott el, hogy elkísérjem. Csak nem
fogok revolvert vinni, ha egy szomszédos vil-
lába délután teazsurra megyek?

A legérdekesebb kérdésre, *Hau* dr.-hoz
való viszonyára nézve *Molitor* Olga a követke-
zőket válaszolta:

— Köztem és *Hau* dr. között még az a
viszony sem volt, ami sógornő és sógor között
szokott lenni. Nem is tegeztük egymást, hanem
én mister Haunak, ő meg Olga kisasszonynak
szóltott.

Ez a feszült viszony *Bachelin* alezredes
szerint azért volt *Hau* dr. és sógornője között,
mert *Hau* dr. szöktetés útján jutott nejéhez.
Végül kijelentette még az alezredes, hogy *Mo-
litor* Olga volt ugyan Párisban egy variété-szin-
házban *Hau* dr.-ral, de vele volt a nővére, az
ügyvéd felesége is.

Ítélet

aradi huszártisztek becsületügyében.

Athelyezés a strafgarnizonba.

Petrovits Károlyt megrótták.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 13

Az aradi Edvárd-huszárezr két tiszt-
jének összeszólalkozásából — amint azt
az *Aradi Közlöny* megírta — súlyos be-
csületügy keletkezett, amelyből kifolyólag
Petrovits Károly főhadnagy, az ezred volt
segédtisztje ellen becsületügyi eljárást in-
ditottak. Több hétig tartó tárgyalások
után a becsületügyi választmány a na-
pokban hozta meg határozatát, amelynek
alapján a hadügyminiszter végérvényesen
döntött a *Schwarz-Neffzern* Károly és *Pe-
trovits* Károly főhadnagyk között fölme-
rült rendkívül kínos ügyben. A becsület-
ügyi választmánynak amaz előterjeszté-
sére, hogy a volt ezredsegédtiszt tisztár-
sával szemben elkövetett sértésével *veszélyeztette a tiszti becsületet, a hadügyminiszter*
Petrovits Károlyt *megrovásra ítélte.* *Wo-
rafka* Tivadar lovag ezredes, az Edvárd-
huszárok parancsnoka fegyelmi jogánál
fogva azzal toldotta meg a büntetést, hogy
a becsületügyi eljárás megindításakor
nyomban fölfüggesztett főhadnagyot, vala-
mint *Schwarz* főhadnagyot is *áthelyezte az*
ezred nagykikindai osztályához.

A becsületügyi választmány ítélkezéséről és
az ezt megelőzőleg lefolytatott eljárásról tudó-
sítónknak sikerült az alábbi részleteket meg-
tudni:

A közös hadügyminiszternek félhivatalo-
san lecaffolt, de tényleg létező rendelete érte-
mében *Schwarz-Neffzern* Károly huszárfőhad-
nagy nem vett lovagias elégtételt *Petrovits*
Károly huszárfőhadnagytól egy vele szemben
elkövetett szóbeli sértésért, hanem egy, az ez-
redparancsnoksághoz intézett beadványban je-
lentést tett az afférről. Ez tudvalevőleg ugy-

keletkezett, hogy *Schwarz-Neffzern* kritikát
gyakorolt *Petrovits*nak civilek párbajánál való
szereplésében. A kissé súlyos kritika annyira ki-
hozta a sodrából *Petrovits*ot, hogy a következő
szavakat vágta oda a szerinte zsidó származásu
tisztársnak:

— Mit értesz te ahhoz, *büdös zsidó!*

Schwarz-Neffzern izgatottan föl pattant,
nyomban elhagyta a cukrászdát, amelyben ez
az összeszólalkozás történt és megtette a följe-
lentést az esetről. Az ezredparancsnokság által
összehívott tisztgyűlés szükségesnek mondotta
a becsületügyi eljárást, amelyet azután rögtön
meg is indítottak. *Worafka* Tivadar lovag ez-
redes egyidejűleg *elmozdította* *Petrovits*ot az
ezredsegédtiszt állásról és a becsületügyi eljá-
rás befejezéséig fölfüggesztette a szolgálattól.

A tisztgyűlés által kiküldött becsületügyi
választmány az elmúlt hetekben lefolytatta az
eljárást és az affér több szemtanujának kihall-
gatása után azt a javaslatot hozta, hogy *Pe-
trovits* Károly tisztársának megsértésével *veszélyeztette a tiszti becsületet.* A *Matskási* Ferenc
őrnagy elnöklete alatt *Toms* Pál százados, *Szu-
honics* György főhadnagy és *Madarász* Pál had-
nagy részvételével működött becsületügyi vá-
lasztmány fölterjesztette javaslatát a közös had-
ügyminiszternek, aki annak alapján *megrovásra*
— *Warnung* — *ítélte Petrovits*ot.

A hadügyminiszter döntése leérkezett a
temesvári 7. lovasdandárhoz és onnan az Ed-
várd-huszárezred parancsnokságához, amely kö-
zölte már az ítéletet az ezred tisztikarával.
Worafka Tivadar lovag az affér mindkét tiszt-
jét *áthelyezte* az ezrednek első, Nagykikindán
állomásozó osztályához, amivel a kellemetlen
ügy most már befejezést nyert.

SPORT.

+ Football mérkőzés Kisjenőn. Az *aradi*
posta tisztviselő sportegyesület növendék csa-
pata tegnap mérkőzött a *Kisjenői* football klub
válogatott csapatával. A játék elejétől végig
érdekesítően változatos volt. A gyönyörű le-
rohanásokat és goal rugásokat élénk tapsal
honorálta a szép számmal összegyűlt közönség.
Az eredmény 6:1 volt a postások javára. A
játék után a kisjenőiek a Kaszinó helyiségben
vendégeül látták postásainkat, mely alkalomból
fényesen sikerült zártkörű táncestélyt rendeztek.

Csalással vádolt doktor.

A furfangos albérlő.

Feljelentés az aradi ügyészségen.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 13.

Az igazságügyi palotában *Kodreán* Pom-
pejuszné neve már nem is név, hanem fogal-
lom. A harcias amazon annyiszor kereste az
igazságot, vagy annyiszor keresték rajta mások
az igazságot, hogy már mindenki ismeri. De
nem csak ismeri, hanem azt is tudja, hogy a
Kodreán név újabb háborút és vádlottságot jelent.

Ma újra szóba került *Kodreán*né neve Jus-
ticia asszony csarnokában, de ez egyszer ki-
vételesen ő volt a panaszos. A feljelentés elő-
ményeinek némileg humoros alapu históriája a
következő:

Kodreán Pompejuszné minden szerencsésé-
nek és szerencsétlenségének oka — a *hónapos*
szoba. Szerencsése azért, mert jóformán abból
él, szerencsétlensége pedig azért, mert a lakói-
tól kisebb-nagyobb csetepaté után matematikai
pontossággal mindig a bíróság előtt válik meg
végleg.

A legutolsó lakója *Molnár* János dr. volt.
*Kodreán*né eleinte teljesen meg volt elégedve
a szolid lakóval, akinek csak az volt a hibája

hogy a lakbér fizetésével sokszor késedelmeskedett, az utolsó három hónappal pedig egészen adós maradt.

A temperamentumos főbárlónő megunva a várakozást, elhatározta, hogy felmond Molnár dr. Az elhatározást a felmondás követte, s végül elérkezett az a nap is, amikor a doktor ur a szomorú dilemma előtt állott, hogy vagy adósságainak és holmijának, vagy lakbérének hátra hagyásával távozik. Molnár János dr. úgy oldotta meg a nehéz helyzetet, hogy fizetés nélkül ugyan, de minden holmijával együtt távozik.

Akinek szerencsétlensége van Kodreán Pompejusznét ismeri, az körülbelül gyanítja, hogy milyen merész vállalkozás volt ez a doktor ur részéről. Mikor ugyanis elérkezett a hurcolkodás, főleg pedig a fizetés napja, Kodreáné folyton szemmel tartotta Molnárt, nehogy a cókmojkával együtt észrevétlenül eltávozzék. Mint valami hűséges Cerberusz, akként őrizte a szobaajtót, elannyira, hogy a szegény megszorult albérlő már már azon törte a fejét, hogy fényes nappal az ablakon át menekül veszedelmes helyzetéből. A kétségbeejtő állapotot fokozta az, hogy Kodreánét lehetetlen volt bármily ürügy alatt elcsalni hazulról.

— Doktor ur — szolt délfele Kodreáné — siessen a fizetéssel és hurcolkodjék, mert a lakást másnak adtam ki.

Szegény doktor ur erre elkezdett izzadni, s miután a lakbérre egy fittyingje sem volt, szomorú arcot vágott s a szívére próbált beszélni a könyörtelen asszonynak.

— Edes Kodreáné, így meg úgy, szóval nem tudok fizetni, de majd megfizetek. Szavamra! Csak engedjen ki.

Kodreánénak sem kellett több. Megpörgette a nyelvét s Molnár János dr. a zuhogó szóradatból megtudta, hogy nincs menekülés. Kodreáné pedig csak beszélt, majd dühösen beszélt, aztán kiabálni kezdett s végül annyira belelovalta magát a saját mérgibe, hogy *kiszaladt az utcára rendőrért.*

— Biztos ur — lihegte a tüzről pattant asszony a legközelebb talált rendőrnek — a lakóm mag akar szökn. Jöjjön, akadályozza meg.

A biztos előbb gondolkozott, hogy van e neki egyáltalában joga s miután nem volt biztos a maga jog tudományában, bement egy kávéházba s telefonon megkérdezte az egyik rendőrhadnagyot, visszatarthatja-e ő Molnár János dr. holmiját, vagy sem?

— Ha szökn akar, vissza — volt a válasz.

Mindez azonban mintegy félórát vett igénybe Kodreáné már türelmetlenkedett, de végre nagynehezen haza értek.

Otthon azután egy kis meglepetés érte az asszonyt.

Molnár János dr., a szolid lakó — eltűnt. Ugyancsak eltűnt a holmija is. Az együgyű asszony szinte dühöngött mérgében, de az eseten már nem lehetett segíteni. Szó sincs róla, nem szép dolog, de viszont a doktor urtól sem lehet rossz néven venni, hogy felhasználta a háziasszony által nyújtott alkalmat a távozásra.

— Terelje polgári per utjára az ügyet — tanácsolták az asszonynak a rendőrségen, amikor megtette a feljelentést. Kodreáné azonban gondolt egyet, s ahelyett, hogy polgári uton pereskednék, az aradi királyi ügyészségen ma feljelentést adott be Molnár János dr. ellen család címén.

Tesz e valamit az ügyészség ebben az ügyben, az az ő dolga, azonban igen valószínű, hogy a feljelentés miatt Kodreán Pompejuszné hamarosan újra a vádlottak padjára kerül.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

* A parasztbecsület. Negyedik estén vendégszerepeltek ma este az olasz gyerekek. Az érdeklődés ma sem csappant meg és telt nézőtér gyönyörködött a csöpp művészek igazán művészi játékában. A parasztbecsület gyönyörű partitúrája és érdekes meséje a legstilszerűbb igazi olasz előadásban került színre. Santussát a társulat egyik sztárja, *Piocentini* kisasszony adta befejezett művészettel. A közönség tündető ovációkban részesítette a kitűnő művésznőt. Mellette Pagliarini érdemel dicséretet, aki Turridut imponáló színjátszással interpretálta. A kar a legtökéletesebb műelvezetben részesítette a közönséget.

Külön dicséretet érdemel a zenekar. A katonák precíz játéka különösen az intermezzo előadásában brillirozott. *H. G.*

* Mari, az ezred leánya. Szerdán, az olasz gyermek-opera ötödik estéjén Donizetti dallamos operája, *Mari, az ezred leánya* kerül színre. Ezt az operát csak évtizedekkel ezelőtt adták Aradon, az újabb aerákban teljesen megfeleltek róla.

A dánosi rablógyilkosság.

Ujabb bizonyítékok.

Két budapesti ékszerész vallomása.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, augusztus 13.

A letartóztatott rablógyilkos cigányok bűnyűgyében a nyomozat, illetve a vizsgálat ma ismét döntő súlyú terhelő adatok nyomára jutott. Dr. *Aczél* budapesti vizsgálóbíró ma kezdte meg az elfogott cigányoknál talált bűnjelre vonatkozólag a tanukihallgatásokat. Első tanu, *Blatt* Henrik József-körut 59. sz. a lakó ékszerész a Tégláson elfogott cigányoknál talált nickelt tula-zsebórában határozottan felismerte azt az órát, amelyet a meggyilkolt *Szarvas* István halála előtt egy héttel cserélt be nála.

Szarvas István ugyanis mostoha fiától, *Szarvas* Jánostól egy tula órát kapott ajándékba. Az óra azonban nem tetszett neki s a legelső alkalommal, midőn feljött a fővárosba, ezt az órát becserezte *Blatt* Henrik ékszerész és órás üzletében. *Blatt* Henrik, bár névleg nem ismerte *Szarvas* Istvánt, azért oly pontos és hű személyleírást adott erről, hogy a személyben való tévedés teljesen ki van zárva.

Az ékszerész különben még arról is emlékezik *Szarvas* Istvánra, hogy ez *Szarvas* Jánosnál ment be az üzletbe. *Szarvas* Jánost pedig ismerte az ékszerész, mert ott lakott közelében.

A másik ékszerész *Brunner* Géza, Rákoczi-ut 52. sz. a üzletében a múlt év szeptember havában cserélt be *Szarvas* Istvánnak és menyének *Szarvas* Jánosnének 2 pár opálköves fülbevalót teljesen egyforma 8 apró kék köves függelékekkel ellátott két pár új fülbevalóval. Ezen fülbevalók közül egy párt a meggyilkolt csárdásné viselt, a másikat *Szarvas* Jánosné hordta. *Szarvas* Istvánné fülbevalóit a Tégláson elfogott cigányasszonynál találták meg.

Az ékszerész ebben a bűnjelül lefoglalt fülbevalóban határozottan felismerte azt, amelyet ő adott el, illetve cserélt be. *Szarvas* Jánosné a nagyobb biztonság okáért becsatolta a saját fülbevalóit is ma délelőtt. Ezek a fülbevalók teljesen egyezők a bűnjelt képező s a cigányoknál talált fülbevalókkal, amelyekről *Brunner* Géza ékszerész kétségtelen határozott-

sággal vallja, hogy ő azt *Szarvas* Istvánnak adta, illetve cserélte el. ☉

A vizsgálóbíró holnapra újabb 8 tanut idézett be kihallgatásra s egyuttal folytatja a bűnjel felismerésére megkezdett tanukihallgatásait.

A nemzetiségiek obstruálnak

Lássuk a választói reformot!

Lukácsiu László — képviselőjelölt.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 13.

Az országos politikának hetek óta tartó csöndjébe vasárnap beleszólt egy rikácsoló éles hang, amely igen vigasztalan perspektívát nyújt a parlament őszi munkássága dolgában. *Maniu* Gyula dr. román nemzetiségi képviselő vasárnap kerületében, Alvincen beszámoló beszédet mondott, amelyben nemcsak visszapillantást vetett a törvényhozás múlt ülésére hanem képet rajzolt a nemzetiségi pártnak az őszi ülésekben tanúsítandó magatartásáról is. Ez pedig a *legelesebb obstrukció* lesz a kormány mindennemű javaslatával szemben mindaddig, amíg a törvényhozás elé nem terjesztik az általános választói jogról szóló reformot.

Az alvinci harci riadó élénk visszhangot kelt nemzetiségi körökben és általában helyeslik, hogy a nemzetiségi párt a legerősebb fegyverekkel készül a kormányt az általános választói jogról szóló törvényjavaslat előterjesztésére kényszeríteni.

A hazai románságnak van még egy eseménye, amely alkalmas arra, hogy országos föltűnést keltsen. A *Bartha* Ferenc lemondásával megüresedett belényesi kerületben ugyanis a román nemzetiségi párt *Lukácsiu* László lacfalusi gör. katolikus esperest, a memorandum-pör egyik leghiresebb szereplőjét léptette föl. Az egész románság a legnagyobb erőfeszítéssel fog *Lukácsiu* megválasztatása érdekében dolgozni, mert súlyt helyeznek arra, hogy az őszi parlamenti küzdelmeiben már *Lukácsiu* is résztvegyen.

Az obstrukció bejelentéséről és a lacfalusi román pap jelöléséről az alábbi tudósítást adjuk:

Az alvinci kerület országgyűlési képviselője, *Maniu* Gyula dr. vasárnap a kerület székhelyén, Alvincen beszámoló beszédet mondott, amelyben szenzációs nyilatkozatot tett. *Maniu* ugyanis a politikai helyzetről való fejtegetések után bejelentette, hogy a nemzetiségi klub határozata szerint ősszel, amikor a képviselőház ismét összeül, *elkeseredett harcot kezd a magyar kormány ellen*. E harc során a klub tagjai *nem riadnak vissza az obstrukciótól sem*, sőt mindaddig, amíg a kormány be nem terjeszti az általános választói jogról szóló törvényjavaslatot, a nemzetiségiek megakadályozzák, hogy bármiféle törvényjavaslat keresztülmenjen a parlament szavazógépjén.

Maniu Gyula beszédében kiterjeszkedett arra, a sajtóban már vitatott kérdésre, hogy az általános választói jog kiküzdése érdekében lépnek-e majd valamelyes szövetségre a nemzetiségek a szociáldemokratákkal? A beszámoló mondó képviselő a kérdés megvilágítása után határozott *igennel* válaszolt. A szociálisták-

nak és nemzetiségeknek közös küzdelmét nem fuzió alapján fogják folytatni, mert a nemzetiségi párt egy jöttányit sem áldoz föl a szocialisták programjánál jobbnak tartotta programjából. De szövetséget — alliansz t — igenis köt a két párt, mert mindenik legelső sorban megvalósítandó programpontra tartja az általános választói jog törvénybe iktatását.

A népgyűlés, amelynek keretében Maniu beszámolóját mondta, bizalmat szavazott a képviselőnek.

*

Nem kisebb érdekességű a belényesi jelentés, amely Lukácsiu László lacfalusi gör. katolikus esperesnek belényesi képviselő-jelöltségét hozza hírül. A belényesi román nemzetiségi párt vasárnap délután Suciu János dr. orsz. képviselő részvételével gyűlést tartott, amelyen egyhangúlag Lukácsiu Lászlót jelölték. A román nemzetiségi komité volt főtitkára és a memorandum pör leghíresebb vádlottja — bár az utolsó képviselőválasztásokon jelöltként szerepelt — évek óta visszavonultan élt az aktív politikától és most is úgy látszik azért mondtak le a belényesi helyi jelöltek az ő javára, mert a kitűnően magyarul beszélő lacfalusi papnak a nemzetiségi párt ősszel a képviselőház vitáiban jelentős szerepet akar juttatni.

HIREK.

— Az angol király látogatása. Bécs-ből táviratozzák: *Edvárd* angol király látogatásának programja a következő: Az angol király csütörtökön délelőtt 11 órakor érkezik Gmundenbe, ahol a király megvárja. Innen a felségek udvari különvonaton Ischlbe utaznak, ahol *Edvárd* az *Erzsébet*-szállóban száll meg. Fél ketőkor a villásreggeli lesz, amely után a két uralkodó sétakocsizásra indul. Este a Felségek részt vesznek a színházi diszlocadason, fél tíz órakor pedig sétakocsizást tesznek a kivilágított fürdőhelyen.

— A nagykarolyi mandátum. *Nagykaroly*-ból táviratozzák: *Károlyi* Mihály gróf ma *Biaritz*-ből táviratilag megköszönte jelölését, de betegsége miatt nem fogadta el. A pártelnökség ma esti értekezletén *Papp Béla* szatmári kir. ügyésznek ajánlotta fel a jelöltséget, amit *Papp Béla* elfogadott. *Papp Béla* 1892-ben a csongrádi kerületet képviselte függetlenségi párti programmal.

— Esperességi közgyűlés Aradon. Az arad. békési ág. ev. esperesség folyó hó 14-én és 15-én a következő sorrendben tartja esperességi közgyűlését: Augusztus 14. d. e. 9 órakor egyházmegyei iskolaszéki gyűlés az egyház tanácstermében. Délután 5 órakor a tanácssteremben gyámintézeti közgyűlés. Ezt követi 6 órakor a közgyűlést előkészítő értekezlet. Augusztus 15-én d. e. 8 órakor gyámintézeti istentisztelet és az egyházmegyei közgyűlés a templomban.

— Ongyilkos kanonok. *Szikszeről* táviratozzák: *Chrismár* Napoleon szikszeri róm. kat. kanonok az éjjel gyógyíthatatlan betegsége miatt halántékon lőtte magát és azonnal meghalt. Hozzá tartozói a lövés hallatára szobájába akartak futni, azonban azt zárva találták. Az öngyilkosság az egész városban nagy feltűnést és mély részvétet keltett, mert a kanonok a város intelligenciájának közszeretben álló tagja volt.

— Joachim haldoklik. *Berlinből* táviratozzák: *Joachim* József tanár a magyar

származású világhírű hegedűművész állapota a legnagyobb aggodalmakat kelti. A beteg, kinek az ereje folyton hanyatlik, már csak folyékony táplálékot képes magához venni. *Halála minden órában bekövetkezik.*

— A marokkói lázongás. *Tanger*ből táviratozzák: *Tanger*ban nagy nyugtalanság uralkodik. Számos család ma *Gibraltárba* utazott, mások, akik a városon kívül laknak, a városban keresnek menedéket. *Mohammed el Torres* felkérte a hatalmak képviselőit, figyelmeztetésük honfitársaikat arra, hogy a város területén kívül való tartózkodás veszélyes jár. Egy *Mazgan*-ból érkezett menekülő jelentése szerint ott legutóbb semmi nevezetes nem történt. Rendzavarásokra csak akkor került a sor, midőn *Casablancából* mókók érkeztek, akik az ottani vérengzésekről beszéltek. Ez felizgatta a kabilokat, akik a kormányzó elé vonultak és attól pénzt követeltek, ellenkező esetben elpusztítják a várost és megboszulják testvéreik halálát. A kormányzó 2000 dollárt adott a kabiloknak, amivel egyidőre megnyugtatta őket. Attól tartanak, ha más törzsek erről értesülnek, ugyanígy fognak eljárni. A kormányzó csak tegnap este adta meg az engedélyt a város lakóinak, hogy hajóra szálljanak, amennyiben eddig mindig azt mondotta, hogy nincs veszély. Tegnap is csak az *Aube tengernagy* nevű francia cirkáló parancsnokának közbelépésére adta meg az engedélyt. A menekülők legnagyobb részét nők és gyermekek. A férfiak, akik tegyverrel és lőszerrel el vannak látva, visszamaradtak.

— Az aradi Associatiune közgyűlése. Az aradi románok közművelődési és társas egyesülete, az *Associatiune nationale aradane* vasárnap tartotta évi közgyűlését, a melyen a régi vezetőséget újjáalakították. A tisztikar legnevezetesebb változása, hogy vezető igazgatóvá a lemondott *Trutia* Péter helyére *Goldis* Lászlót választották. A közgyűlés a Fejsze utcai Casa nationalában folyt le. *Raicu* Sebő alelnök tett jelentést az egyesület egy évi működéséről, főemlétként, hogy az *Associatiune aradane* 18,809 korona vagyon fölért rendelkezik. A tisztujtás során megválasztották az egyesület tiszteletbeli elnökévé *Papp* I. János aradi román püspököt, tiszteletbeli elnökévé dr. *Oncu* Miklóst és *Ciorogari* Románt, igazgatóvá *Goldis* László orsz. képviselőt, másodigazgatóvá *Pop* C. István orsz. képviselőt, pénztárossá: *Antonescu* Virgilt, könyvtárossá: *Lázár* Kornéit, gazdává: *Don* Konstantint, ügyésszé: dr. *Marsieu* Jusztint, jegyzővé: dr. *Sztojka* Dénest. *Goldis* László hosszabb beszéddel köszönte meg a közgyűlés bizalmát, a román nemzeti kultúra fejlesztését tűzvéni ki a maga és tisztársai fő-céljául.

— Nők az alkotmányban. *London*-ból táviratozzák: Az alsóház második olvasáson 182 szavattal 13 ellenében elfogadta a felsőház által már elfogadott törvényt, mely szerint asszonyok a községi és grófsági tanács tagjai lehetnek.

— Ujházy Ede válópöre. A Nemzeti Színház kiváló művésze. *Ujházy* Ede nemrégiben válópört indított felesége, szül. *Székely* Kornélla ellen. A válópörben ma mondott ítéletet a budapesti törvényszék, miután a megkísérelt békeltetések eredménytelenek maradtak. A törvényszék helyt adott *Ujházy* Ede kérelmének s *Székely* Kornéllával kötött házasságát az 1894. XXXI. t. c. 77. § a) pontja alapján hűtlen elhagyás címen ítéletileg felbontotta.

— Városi földek parcellázása. A városi gazdasági szék közhírré teszi, hogy a lejárt városi földbérletekre az árverést e hó 21-ikén délelőtti nyolc órakor a városháza földszinti kistermében tartja meg. Az idén hajtják végre továbbá

a közgyűlésnek azon régi határozatát, hogy a *Faragó* Gyula által bérelt 181 holdnyi és *Dobró* Pál által bérelt 677 holdnyi szántóföldeket öt holdas parcellákra osztva 3 évi időtartamra bérbeadják. A nyilvános árverés e hó 22-ikén és a következő napokon a helyszínén lesz.

— Halálozás. *Sulyos* csapás érte *Biró* Ernő aradi műépítész. Atyja, *Biró* Dániel ny. városi építészeti felügyelő tegnap délután három órakor 67 éves korában hosszas betegség után meghalt. Temetése holnap, szerdán délután négy órakor lesz a Pécskaui ut. 3. számú házból. Az elhunytat családja és kiterjedt rokonság gyászolja.

— Csempészek sztrájkja. *Varsóból* jelentik a *Vossische Zeitung* nak: A német-orosz határon tegnap olyan sztrájk tört ki, amely páratlanul áll a sztrájkok történetében. *Valamennyi csempész sztrájkba lépett.* A sztrájkolók a munkaadóktól, a csempész vállalkozóktól husz százalék béremelést követelnek. A csempész-iparban asszonyok játszó a főszerepet. Naponta kétszer-háromszor utlevéllel ellátva mentek át a határon s a legközelebbi vasuton visszajövet hozták magukkal szoknyáik közé rejtve a dugárakat. A vállalkozók nagyon kiszákmányolták a csempészeket s ezért léptek sztrájkba.

— A bileki halálmars évfordulója. Négy esztendeje már, hogy a közös hadsereg egyik tisztszűjének gyilkos butasága *Bosznia*ban, *Bileken*, a halálba marsoltatott tizenöt komáromi legényt. A véték katonatisztek nagyobb-részt nyugalomba mentek s az áldozatok sirja fölött emlékkő hirdeti a katonai korlátoltságot. A tizenkettedik gyalogezred, melynek katonái voltak az elhunytak, eddig minden évben kegyeletes ünnepre gyűlt össze a temetőben. Az ezredet augusztus hó elsején elhelyezték *Bilek*-ről s ezért elindulás előtt szomorú búcsura jelent meg az emlékkő körül. Magyar szóval, síró muzsikával váltak meg a komáromi fiúk bajtársaiktól, akiknek nem adatott meg, hogy a hazai földet viszontláthassák.

— *László Rózi* pörvesztes. Megirtuk, hogy a csendesen elszenderült *Kondor*-féle kabaretnak primadonnája, *László Rózi* zsarolás miatt följelentést tett *Hodina* István magánhivatalnok ellen, mert ez igen erélyesen követelte *László Rózi* foxlijának gyógyítási költségeit. A budapesti büntető járásbírósg ma hozta meg a kutyapörben az ítéletet, amely igen kedvezőtlen a börtlinek *Aradon* is jól ismert primadonnájára. *Hodina* István ugyanis — mint *Budapest*-ről táviratozzák — ma nyiltéri közleményben tudtul adja, hogy ő nyerte meg a pört és nem a *Zsaszsa*-imitátor énekesnő. A bepanaszolt magánhivatalnok közleménye teljes szövegében így szól:

A cabaret primadonna. A lapok nemrég e címen irtak arról a becsületsértési pörrel, melyet *László Rózi*, a Cabaret színház tagja indított ellenem egy — foxli miatt. A kis kutya azelőtt a kisasszonyé volt és az anyja nekem ajándékozta, de utóbb visszakérte tőlem, miért is én szintén visszaköveteltem tőle azt a 31 koronát, amit a foxli gyógykezelésére fordítottam. Ezt *László Rózi* „zsarolás” nak minősítette, a bíróság azonban ma elmarasztalta őt e kiadásaim és a perköltségek megfizetésében.

László Rózinak tehát nincs szerencséje a törvényszéki csarnokban és a kutya-pör szomorú tanulságain okulva, valószínűleg nem is kívánczik el többé oda a sörcsarnokok füstös miliójából.

— *Andrássy* Gyula gróf *Bécsben* *Bécs*-ből jelentik: *Andrássy* Gyula gróf, belügyminiszter tegnap este egy negyed tizenkettőkor ideérkezett.

— Zászlószentelés. A *Mezőhegyesi* *Első Magyar Asztaltársaság* augusztus 20-án zászlóavató ünnepet tart. Az egyesület négy év óta áll fenn és hazafias célját mellett humanus hitvatást követ: fennállása óta százötven gyermeket ruházott föl. Az asztaltársaságnak fölavatása

kerülő, díszes zászlója *Glück Dezső* aradi műhímző in-ézetében készült. Rendkívül gondos, izléssel és szakértelemmel készült díszmunka, amely néhány napig az említett cég kirakatában látható.

— Egy gyermek tűzhalála. *Csáktornyáról* táviratozzák: Nagyalu községben ma délben tűz ütött ki, amely öt épületet elhamvasztott. Az egyik ház pajtájának romjai között a gazdát hat éves fiának *elszenesedett holttestére* bukkantak. A vizsgálat során megállapították, hogy a tüzet a megégett fiú okozta.

— Ezer korona egy párbajért. Mi is ismergettük *Eisler Ignác* dr. ügyvédnek azt a minapi nyilatkozatát, mely szerint *Csuka Kanizsai* Ferenc szabadkai szerkesztőt tetteleg inzultálta és az még sem vett tőle lovagias elégtételt. *Eisler* annyira ment aztán, hogy ezer koronát ajánlott föl arra az esetre, ha *Csuka* provokálja. Az újságíró — úgy látszik csak azért, hogy az ezer koronát a jótékony célnak megszerezze — most provokálta a bőkezűnek mutatkozó ügyvédet és most mindenki kíváncsi, hogy mi lesz az ezer koronával? Mert *Csuka* Ferenc megverekezik.

— Az amerikai távirósztrájk. *Newyork*-ból táviratozzák: Az Associated Press táviróhivatalnokainak sztrájkja által az egész országban, valamint a külföld felé teljesen szünetel a tudósítói szolgálat. A sztrájkolók száma 830.

Chicagó ból táviratozzák: Canada-állam és az Egyesült Államok összes távirói sztrájkba lépnek. A sztrájk kitörése holnap reggelre várható.

— *Gabányi Miklós* — tőkepénzes. Nagy titok leple hullott le ma *Gabányi Miklósról*, a volt képviselőről a főváros közigazgatási bizottsági ülésén. Kiderült, hogy *Gabányi Miklós* tőkepénzes. *Gabányi* ugyanis tőkekamat-adó címén megadóztatták. *Gabányi* sokalta a kirovást s felfolyamodott a közigazgatási bizottsághoz. Az adófelügyelőség képviselője azonban kegyetlenül bánt el *Gabányi Miklóssal*. Nemcsak azt derítette ki reá, hogy tőkepénzes, hanem azt is, hogy tőkét a megengedett mértéken túl szokta kamatoztatni. Így egy *Ungár Ignác* nevű mézáróstól ötszáz korona kölcsön után két éven keresztül havi nyolc korona kamatot szedett, ami huszonöt százaléknak felel meg. De ez a kamat se volt elég *Gabányinak*. A megszorult mézáros köteles volt hussal is ellátni *Gabányi*t. A közigazgatási bizottság *Gabányi* felelősségét elutasította.

— Színészek szökése. Ugy látszik, a buziási fürdő vize csakugyan csodákat művel. A régi jó időkben az a híre volt a buziási viznek, hogy ha öreg püspök megfürdik benne, mint fiatal káplán kerül ki. Ujabban a hölgyek magasztalták a gólyavárásra váró hatást. Legujabban *Mahler* orvos vonzza oda a szívbajosokat. Legeslegujabban pedig *Miklósy* színigazgató kénytelen szomorúan tapasztalni, hogy valami szökési bacillus-féle tenyészhetik *Buziáson*, mert sorra megszökődnek a színészei. Pénteken *Csányi Mátyás*, a szintársulat karmestere hagyta faképnél a társulatot, még pedig nem is egyedül, mert magával vitte a társulat naiváját, *Fehérváry* Etust is. Hír szerint *Temesváron* át *Berlinbe* szöttek, hol *Csányi* jó állást kapott. Ráadásul megszökött a társulat sugója, *Vihari* Lajos is, aki szintén minden bucsuszó nélkül hagyta el direktorát és jött el — *Aradra*.

— Egy szappantelep ellen. *Riesz* János és társa aradi szappangyárosok nemrégiben engedélyt kértek az iparhatóságtól, hogy az *Akác*-utcában szappanfőző-telepet létesítsenek. A telepengedélyezési tárgyalást megtartották s ezen a kerületi orvos nem emelt közegészségügyi szempontból kifogást a telep létesítése ellen. A környék lakói azonban nem nézték jó s emmel,

hogy a kellemetlen illatu gőzöket fejlesztő szappanfőző az *Akác*-utcába kerüljön és ezért megfelelőbbézték a telepengedélyezést a tanácshoz. Főlebbezésüket egy tizenöt tagból álló küldöttség ma délután adta át *Varjassy* Lajos polgármesternek. A küldöttség szóoka *Grósz* Miksa, aki megkérte a polgármestert, támogassa mozgalmukat. Az *akác*-utcai lakosok szerint a szappanfőző nemcsak közegészségügyi, hanem rendészeti szempontból is sérti a polgárok érdekelt. A polgármester megígérte a küldöttségnek, hogy meg fogja vizsgálni az ügyet s mindenek előtt meghallgatja a tisztí főorvos véleményét is. Ő is azt hiszi — ugymond — hogy kérelmük jogos és ezért méltányosan fogják elintézni.

— Sikkasztó fővárosi nagykereskedő. *Buda*-pestről táviratozzák: A budapesti Szabadság tér 6. számú házban levő *Schwartz és Markovits* szállító-cég be tagja: *Markovits* Sándor Lajos megszökött a fővárosból. Néhány nap előtt két fővárosi nagykereskedő hatezer korona értékű kézműárut bizott *Markovitsra* azzal az utasítással, hogy küldje el azokat rendeltetésük helyére. *Markovits* azonban nem továbbította a ládákat, hanem eladta az árut 3300 koronáért, ugynevezett partie kereskedőknek. A pénzzel azután megszökött. A megkárosított nagykereskedők csak ma tudták meg, hogy a szállító eladta a kézműárukat. Több vidéki megrendelő ugyanis reklamáta a szállítmányt és a két nagykereskedő erre telefonon fordult a szállító-céghez. *Schwartz* azt a felvilágosítást adta, hogy *Markovits* négy nap előtt *Tátrafüredre* utazott, de ő maga semmit sem tud a két nagykereskedő megbízásáról. Erre megtörtént a följelentés a főkapiányságon. A rendőrség megállapította, hogy *Markovits* *Buda*-pestről *Nagymarosra* szökött és onnan *Kiskőrösre* ment. Bár a rendőrség ezt megállapította, a sikkasztó kereskedő még sincs *Kiskőrösön*. A budapesti királyi büntetőtörvényszék vizsgálóbírája sikkasztás címén elfogató parancsot adott ki *Markovits* ellen. A rendőrség különben folytatja a nyomozást.

— Kinevezés és áthelyezés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter *László* Gyulát, a pitesti róm. kat. hitfelekezeti magyar iskolánál működött okleveles tanítót az *arad*-megyei tanci állami népiskolához rendes tanítónak nevezte ki. *Schager* Ferenc szapáryligeti és *Mohaupt* Erzsébet nagyvarjasi állami iskolai tanítót, illetve tanítónőt pedig kölcsönösen áthelyezte.

— A fürdés áldozata. Ma délután egy órakor *Dragics* András nyolc éves aradi fiú a szülei tudta nélkül fürödni ment a szabad *Marosba*. A fiucska a *Maisztrovics*-féle sertéshizlaló mögött fürdött s bement a mély vízbe. Minthogy nem tudott uszni, az ár elragadta a fiút, aki néhány pernyi küzködés után elmerült. A kétségbeesett szülők jelentést tettek a dologról a rendőrségnek, amely megindította a nyomozást. Délután öt órakor telefonon értesítették a rendőrséget, hogy a gyeptérnél egy fiú holttestét fogták ki a *Marosból*. *Vidéky* Gusztáv ügyeletes rendőrtiszt és *Prohászka* László dr. kerületi orvos kimentek a helyszínére, ahol a fiucska agnoszkálták. *Dragics* András holttestét szüleinek lakására szállították.

— Mérgezés halálison. Halálison tegnap meghalt egy *Hank Szaveta* nevű asszony. Miután a halottkém mérgezési tüneteket tapasztalt, jelentést tett az aradi királyi ügyészségen, a mely már intézkedett a halott felboncoltása iránt.

— A zálogház uzsorája. Ilyen című cikkünk folytán *Streicher* Henrik ur felkereste szerkesztőségünket és előadta, hogy uzsoráról ebben az esetben szó sem lehet. Nem lehet szó azért, mert a hat hónapos kamatlevonást az összes fővárosi zálogházak a hatóságok tudtával folytatják s mert a *Farkas Streicher* I. féle zálogházban mindenkinek visszatérítik a kamatot, ha a zálogtárgyat hat hónap előtt kiváltja. Eb-

ben az esetben tehát csakis jóhiszemű tévedésről lehet szó, nem pedig megkárosítási szándékról.

— Rovarpor. bolhák, legyek, poloskák, svábok ellen leghatásosabb *Vojtek és Weisz*nál. 201

TANÜGY.

(—) Magán internátus. A f. évi szeptember havában megnyíló áll. felső leányiskolában az internátus csak az új épületben lesz felállítva. Ennek folytán a megszűnt *Somogyi* féle, városilag segélyezett felsőbb leányiskola internátusát, melyet már öt éven át özv. *Sváby* Pálné, *Turchányi Gizella* áll. felső leányiskolai tanítónő vezetett, ezentul maga tartja fenn, igyekezve mindazon kötelezettségeket pontosan teljesíteni, melyekkel ennek gondozása jár. Az évi ellátás 700 korona, a zongoratanítás 120 kor. Ez utóbbi nem kötelező. Minden felvilágosítással szóban, vagy írásban s ivesen szolgál özv. *Sváby* Pálné *Turchányi Gizella* áll. felső leányiskolai tanítónő *Arad*, *Hasszinger*-utca 5. sz.

MULATSÁGOK.

(=) A nagybuttyini fiatalság mulatsága. A nagybuttyini ifjusági egylet augusztus hó 11-én a „*Korona Szálloda*” nagytermében sikerült nyári táncvigalmat rendezett. Jelenvoltak: *Dr. Dénes* Jakabné, *dr. Fekete* Józsefné, *Némethy* Jánosné, *Kiurszky* Ivánné, *Bienenstock* Józsefné, özv. *Jurányiné*, *Vitályos* Ákosné, *Koczka* Gyuláné, *Possert* Ferencné, özv. *Buttyáni* Juliánna, *Reich* Bernátné, *Gulyás* Andrásné, *Merkler* Izidorné, *Takács* Lajosné, *Mondschein* Mórné, *Menczer* Gáborné, *Klafter* Hermanné, *Dávid* Jakabné (*Tauc*), *Burián* Károlyné (*Al-Csill*), *Scheer* Gyuláné urasszonyok és *Klafter* Etus, *Klafter* Rezsín, *Gulyás* Annus, *Menczer* Rózsi, *Fény* Piroska, *Tomsits* Mariska, *Burián* Margit (*Al-Csill*), *Eichner* Vilma (*Budapest*), *Scheer* Gizella (*Kiszindia*), *Merkler* Jolánka (*Kurtics*) és *Holstein* Irén kisasszonyok.

TORVÉNYKEZÉS.

§ *A Zeysig*-botrány folytatása. Amikor a *Zeysig*-brosúra miatt nagy volt az izgalom országsszerte, azt kutatták elsősorban, hogy ki a röpirat szerzője. Hamar kitudódott, hogy maga a gyanus írásművecske magyar nyelven íródott és *Berlinben* németre fordította egy *Baneth* Sándor nevű magánhivatalnok. Híre kelt ugyanekkor s több *budapesti* lap meg is írta, hogy *Baneth*nek viszont a magyar szöveget *Robert* (Kovács) Jenő, az „*Az Ujság*” akkori *berlini* levelezője adta át, sőt ő fizette volna ki a nyomdaköltséget is. E gyanúsítás ellen *dr. Robert* nemcsak tüstént tiltakozott, de az illető lapok ellen sajtópert is indított egyuttal *vágalmazás* ellen, annál inkább, mert csakhamar előkerült *Zigány* Árpád, az igazi szerző. A lapok ellen beadott sajtópanaszok közül hárommal ma foglalkozott a törvényszék vádpanácsa és az illető cikkírókat vád alá helyezte. Valószínűleg a jövő hónapban sorra kerül a főtárgyalás is.

§ *Hegedüs* Ármín bűnyüének főtárgyalása. A kékre festett kirakat csődbejutott tulajdonosának, *Hegedüs* Ármínnek holnap tárgyalják a bűnyüet az aradi kir. törvényszéken. A tárgyaláson *Lehrmann* Viktor dr. fog elnökölni, a szavazóbírák pedig *Heller* Mór dr. és *Nagy* József törvényszéki bírák lesznek. A főtárgyalás délelőtt 9 órakor kezdődik s valószínűleg estig fog tartani.

§ *Tolvaj* csemeték. *Mitnacht* Mihály almás-kamarási lakatos tegnap délelőtt a városligetben kártyázott s közben *Martincsek* Ferenc és *Dániel* kilopták a tárcáját és megszöktek. *Mitnacht* azonban hamarosan észrevette a lopást s egy rendőrrel felkereste a *Martincsek* fiukat, akiknek az apja a *Miksa*-utcában rékmester. A rendőr megtalálta a fiuknál a pénztárcát, s jelentést tett a rendőrségen, amely lopás címen megindította ellenük az eljárást.

KOZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Uj-aradi heti gabonavásár.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Uj-Arad, augusztus 13.

A rendellenes időjárás következtében a tengeri fejlődésében visszamaradt, eső hiányában a meleg káros hatással volt a növényre, így a termés ezen cikkből is gyenge lesz.

A gabonaüzlet irányzata — bár az árfo lyamok ingadoznak — szilárd jellegzetű.

A mai piacon eladásra került:

3000 mm. buza 10 70—11.

Tengeri 6.20—80.

Névteljes jegyzés:

Rozs 7.80—8.

400 mm. árpa 6.80—7.

Zab 6.80—7.

Az árak koronákban, 50 kilogrammonként értendők.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, augusztus 13.

Elkelt 25,000 métermézza 5 fillérrel olcsóbb áron. Amerika 3/4 olcsóbb.

Az árak 50 kilónként számítva:

	Déli zárlat	3 órai zárlat
Buza októberre	11.37—11.38	11.48—11.49
Zab októberre	8.25—8.26	8.23—8.24
Rozs októberre	9.12 9.13	9.19—9.20
Tengeri 1908 májusra	6.75 6.76	6.79—6.80

Zárul 5 órakor:

Osztrák hitelrészvény	637.75
Magyar hitelrészvény	739.50

Limbeck János és fia

első magy. kir. szab. érokokersó-gyára és temetésrendező intézetéből.

Arad, színház-épület. Városi és megyei telefon: 93.

Özv. Biró Dánielné szül. Kallinger Lúza, a maga, úgy gyermekei Irén férjezett Ozsváth Gáborné, Ernő, Dani, Margit, Irma és Sarolta, veje Ozsváth Gábor, unokája Zoltán, nemkülönben nagyszámú rokonság nevében is fájdalomtelt szívvel udatja, a forrón szeretett s felejthetetlen jó férj, illetőleg édesapa, após, nagypapa és rokon

BIRÓ DÁNIEL,

Arad sz. kir. város nyug. építészeti felügyelőjének, folyó évi augusztus hó 12 én d. u. 3 órakor, életének 67-ik és boldog házasságuk 36 ik évében, hosszas betegeskedés után történt gyászos elhunytát.

A megboldogult hült tetemei folyó évi augusztus hó 14-én, d. u. 4 órakor fognak Sága, Pécskai ut 8. számú házból az ev. ref. hitv. szertartásai szerint tartandó ima után megáldatni és a felső temetőben örök nyugalomra helyeztetni.

Arad, 1907. augusztus 12.

1984

Béke poraira!

IDEGENEK ARADON.

— Augusztus 13. —

Fehér Kereszt-szálloda. Özv. Malonszky Józsefné és leánya Budapest. — Fried Ignác földbirtokos Köt. — Krizsán János és neje Borosjenő. — Schick Emil felügyelő Nagyszénás. — Block Róbert kereskedő Budapest. — Pokorny Endre kereskedő Bécs. — Vajda Vilmos birtokos Hajduböszörmény. — Máday Manó mérnök Budapest. — Gregor Ferenc magánzó Nyitra. — Pocsai József főfelügyelő Kassa. — Dick Sándor vendéglős és neje Eszék. — Krausz Jenő és családja Nagyvárád. — Faragó Árpád igazgató Debrecen. — Báder Sándor gyáros Fogaras. — Dick Odön és családja Kecskemét. — Vasas Istvánné és leánya Törökkanizsa. — Rubner Sándor birtokos Grác. — Fischer Lipót kereskedő Nagyszében. — Bartók Odön utazó Budapest. — Vesel Lajos utazó Budapest. — Veisz Odön utazó Budapest. — Fuchs Károly utazó Budapest. — Löbl Imre utazó Budapest. — Neuman Adolf utazó Budapest. — Gans Gyula utazó Budapest. — Szé-

kely Lajos utazó Budapest. — Fodor Béla utazó Budapest. — Czuckerman Károly utazó Budapest. — Reich Mór utazó Budapest. — Fried Armin utazó Bécs. — Liebel József utazó Bécs. — Básel Miksa utazó Bécs. — Steidl Ede utazó Bécs. — Grosszman Hugó utazó Bécs. — Teleki Dávid utazó Nagyvárád.

Központi szálloda. Bornemissza Sándor báró birtokos Déva. — Batori Jenő kereskedő Budapest. — Friedrich Dezső kereskedő Szeged. — Csiszár Béla kereskedő Szeged. — Pakurár Ábrahám lelkes Borossebes. — Buchwald Odön birtokos és neje Lunka. — Rosenthal Ignác üzemvezető Kőrös bánya. — Özv. Szathmáry Istvánné Budapest. — Weiszkopf Zsigmond kereskedő Budapest. — Brand Ernő kereskedő Düsseldorf. — Török Jenő kereskedő Budapest. — Reifner Frigyes hadnagy Bruck. Glück Jenő gazdálkodó Érmihályfalva. — Feinkuchen Izidor kereskedő Buttyin. — Junasin Péter titkár Bules. — Silberstein Izidor kereskedő Gyula. Mandl Zsigmond kereskedő Bécs. — Szemző István gazdálkodó Szentcs. — Lederer Rezső mérnök Budapest. — Manheim Salamon fatereskedő Szolnok. — Lindner Lipót kereskedő Budapest. — Marai Lajos igazgató Budapest. — Bauman Emil fatereskedő Zürich. — Reichert Emil kereskedő Budapest. — Friedl Pál kereskedő Budapest. — Horváth Sándor kereskedő Budapest. — Hiller Mór kereskedő Budapest. — Zahoransky Károly fészolgabiróné Trencsén. — Mandl Zsiga kereskedő Budapest.

A felelős szerkesztő távollétében a szerkesztésért felelős:

Kaszab Géza.

NYILTTER.*

Nyilatkozat.

Az „Aradi Közlöny“ tegnapi számában bírálat tárgyává teszi zálogkölcson üzletünket, mely ellen tíz éves fennállása óta sem a hatóság, sem a nagyközönség részéről soha a legkisebb panasz sem merült fel.

A vizsgálat, melyet az iparhatóság megejtett, csak többrendbeli kisebbszere szabálytalanságokról tesz említést, de ezen, ugynevezett szabálytalanságok nemcsak a mi üzletünkben, hanem az összes zálogüzletekben is konstatáltak.

A mi ügyünk már az illetékes hatóság elé került és bizonyára odakerül a közigazgatásunk ismert pártatlanságánál fogva a többi zálogüzlet ügye is, ahol majd be fogjuk igazolni, hogy törvénybe ütköző cselekményeket el nem követtünk.

Ez ügy jogerős eldöntéseig egyelőre ennyit tartottunk szükségesnek üzletünk jó hírnevének megvédésére kinyilatkoztatni.

Arad, 1907. augusztus 13.

Farkas Streicher J.

zálogkölcson-üzlete.

* Az ezen rovat alatt közlöttékért nem vállal felelősséget a szerkesztő.

A Bór- és Lithion-tartalmú

Salvatorforrás

kitűnő sikerrel használtatik vesebajoknál, a húgyhólyag bántalmainál és köszvényénél, a cukorbetegségénél, az emésztési és lélegzési szervek hurutjainál.

Húgyhajtó hatású!

Vasmentes! Könnyen emészthető! Teljesen tiszta!

Kapható drógyárikereskedésekben vagy a Bonyha-Lipóci Salvatorforrás Vállalatnál Budapest, V. Rudolftraktus 8.

1108

A nyaraló és fürdőző közönség szives figyelmébe!

A következő

ujdonságok

érkeztek

KERPEL IZSÓ

80,000 kötetes

kölcsönkönyvtárába:

Bebel: A nő és a szociálizmus, Szemere Gy.: A Forray család, Dickens: A Pickwick Club, Lavedan: Az ágy, Gárdos M.: Az igazság az élet, Dessewffy: Mi a spiritizmus?, Pulszky F.: Jellemrajzok, Boyesen: Goethe Faustja, Ribot Th.: A lelki átöröklés, Emerson: Az emberi szellem képviselői, Ratzel dr.: A föld és az ember, B. Szt. Hilaire: A filozófia viszonya, Cherbuliez V.: Művészet és természet, A görög Petz: tragédiája, Csizmadia J.: Fogházi levelek, Marsch R.: A tulvilági ember, Spencer: Filozófiája, Marczali: A legújabb kor története, Gáspár F. dr.: Kelet- és Hollandus-India, Vitorlával Ázsia körül, Gabányi: Ot év Mandzsuriában, Abonyi L.: Pásztortűz, Tarlóvirágok, Böhme: Egy tévedt nő naplója, Thury Z.: Az ember, aki hazaballagott,

Németben: Sturm H.: Ein Freues Weib, Willy: Annes Geständnisse, (Forts. der Claudine,) Stilgebauer: Der Börsenkönig, Bahr: Wien, Hillern: Doppelleben, Ganghofer: Komödiengeschichte, Tanera K.: Sonhsa Annih, Salzburg: Judas im Herrn, Zobeltitz H.: Lichterfelderstr. No 1, Leffler Ch. A.: Eine Sommergeschichte, Blicher Cl.: Kjeld, Boy Eed J.: X, Die säände Hand, Um Helena, Das A. B. C. des Lebens, Sieben Schwerter, Böhme: Dida Ibsens Geschichte, (Eine Finale zum Tagebuch einer Verlorenen.) Reuter G.: Das Problem der Ehe, Dr. Bloch H.: Sexualeben unserer Zeit, Wedekind: Frühlingserwachen, továbbá francia és angol ujdonságok.

Kölcsöndíj havi 1 kor. 20 fill, vagy kötetenkint fizetve 8 fillér.

Vidéki bérlők

is a legfigyelmesebb kiszolgálásban részesülnek.

A zenemű-kölcsöntárba

is meglepő szép

ujdonságok érkeztek!

Zenekölcsöntári díj havi 1 kor. 40 fill., vagy füzetenkint 14 fill.

Zerkovitz: Dalty Dávid, Kálmán: Dal a Móziról, Grosz A.: Möricz, Fucik: Fest und treu, Scotto: A szalmaözvegy, Gr. Vay L.: Négy magyar népdal, Hiess C.: Mädel, Mädel, lass dich küssen!, Penn: Két piszkos kezecke, Cukor és légy, Zerkovitz: Taps-nóta, En vagyok a Józsika, Beleznay: Közözik a darumadár, Heidelberg: Dal a kis kadetról, Holländer: Der Teufel lacht dazu! Dal a sziv beszéde, Puccini: Madamaa Butterfly, Ilintsch: Trink ma noch a Flascherl.

Antiquar könyvek legnagyobb raktára.

Irógépkellékek. Könyvtárak és egyes könyvek vétele, könyvtárak berendezése.

KERPEL IZSÓ,

könyv-, zenemű és papírkereskedése Aradon.

274

Telefon 885. sz.

Ingusz I. és Fia

könyvkereskedése

Aradon, Weitzer János-utca.

Arad városi és Arad-Temesmegyei telefon 517.

Egy nyolcadárért

olvasható minden új és szenzációs könyv rögtön a megjelenés után. Ezen új könyvet, ha már öten olvasták

félárért bárkinek eladjuk.

Semmiféle betét biztosíték vagy kötelezettség nem kívántatik.

Jelenleg legújabb magyar könyvek:

	Bolti ár helyett $\frac{1}{8}$ ár	
Wilde Oszkár Dorian Gray arc-képe	4.—	—50
Lavedan: Az ágy	2.—	—25
Ambrus Zoltán: A Berzsenyi lányok tizenkét vőlegénye	4.—	—50
Guthi Soma: A vén kopó	2.—	—25
Csicseri Orosz Adrienne: Róma diadala. Keresztény szociális regény	2.—	—25
Csicseri Orosz Adrienne: Bozóthy Nóra grófnő	1:50	—19
Ambrus Zoltán: Solus eris	4.—	—50
" " Törpék és óriások	4.—	—50
" " Őszi napsugár.	4.—	—50
A gyanu	4.—	—50
Pekár Gyula: Vitézi Románcok	4.—	—50
Molnár Ferenc: Az ördög	2:50	—32
Böhme M.: Egy tévedt nő naplója	4.—	—50
Spafts Sándor: Mandzsurián át kózákokkal. — Az orosz-japán háború története	8.—	1.—
Jászay: Új Magyarország felé	2:50	—32
Heltai J.: Nyári rege	2:50	—32
Malonyai D.: A Csák nemzetség	2:80	—35
Rudnai: Felső-bükki kuria	3:50	—44
Lengyel L.: Egy leány története	2:50	—32
Upton Sinclair: Posvány amerikai irányregény	4:50	—68
Német könyvek:		
Böhme: Dida Ibsens Geschichte (folytatása: A tévedt nő naplójának.)	4:80	—60
Wilde O.: Ein Haus aus Äpfeln der Granate	2:40	—30
Wilde O.: Betrachtungen	2:40	—30
" " Der glückliche Prinz	2:40	—30
" " Dorian Gray	3.—	—38
" " Gedichte	2:40	—30
" " Weisheiten	1:20	—15

Ingusz I. és Fia

könyvkereskedésében

267

Arad, Weitzer János-utca.

Arad városi és Arad-Temesmegyei telefon 517.

Diamant Ferenc

villanyvilágítás, telefon és csengő berendező

Atzél Péter utca 2.,

a színház főbejáratával szemben, Bo-hus-udvarban.

Csillárok és lámpák

gáz és villanyra.

Az aradi gaszárban leegótot

valódi Auerek raktára.

Drbjz 60 III.

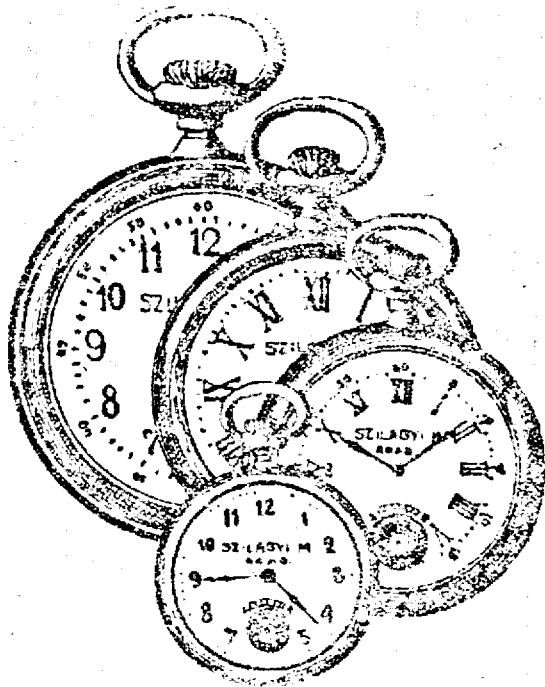
Üvegcsengők, ernyők, tulipánok, vil-lanykörték, lámpa szerek és szerelési anyagok legjobb minőségben legelő-ső-ban kaphatók. 363

Földes Kelemen orvosi laboratoriuma

Aradon, Beák Ferenc-utca.

Végez:

hugy, köpet, bélsár, gyomor-tartalom és hányadék, vér, koros folyadék-gyülemek, epe és huygkőképződmények, ne-mi szervek váladékai, torok lepedék, ondó, anyatej és kor-szövettani vizsgálatokat mér-sékelt díjazásért. 268

Szilágyi Márton

Arad legnagyobb

és legolcsóbb 1290

óra-javító

műhelye

a színház oldala mellett,
Vörösmarty-utca 3. szám.

Raktáron

mindennemű órák

3 évi jótállás mellett.

Lábizzadás, hónaljizzadás

ellen meglepő jó hatású szer a Hajós-féle

általános hintőpor,

szárit, — szagtalanít.

Ára egy doboznak 70 fillér.

313

Tyúkszemétől

mindenki megszabadul a világhírű törvényesen védett Hajós-féle

ANAGALLIN

használatát által. — Ára egy üvegnek 70 fillér.

„NEVER“

amerikai gummikülönlegesség, a képzelhető legjobb óv-szer. 6 db egy eredeti fémdobozban 2 kor.

Poloskák kiirtására legjobb szer a Phenolsav.

Ára egy üvegnek 70 III.

Fenti szerek valódi minőségben kaphatók:

Hajós Árpád

gyógyszertára és gyógyszerészeti laboratóriumában

Arad, Andrassy-tér 22. sz. a megveházzal szemben.

APRÓ HIRDETESEK.

F.

Hirdetési díjak oly csekélyek, hogy azért hirdetését nem közölhetjük. Árak iránt érdeklődjék!

Veszünk könyvtárakat

egy-egy könyvet, Lexikonokat, jogi, szépirodalmi és egyéb munkákat legmagasabb árban Ingusz I. és Fia könyvkereskedésében Arad. 361

Kisebb szőlő Ménesen

2700 tőke, terméssel eladó. Bővebbet Aradon, Sarkad, Választó-utca 23. szám. 1566

Uri családnál

teljes ellátást keresek külön szobával és fürdőszoba használatával. Levélcímem: „Vasuti tisztviselő” Főpostarestante. 1958

Tanuló leány

alkalmazást nyer Kerpel Izab könyv- és papirkereskedésében, (Andrássy-tér 20.) 1921

Egy jóforgalmu szatocsüzlet

más vállalat miatt eladó. Cim a kiadóban. 1904

Permetező javítások elfogadtatnak

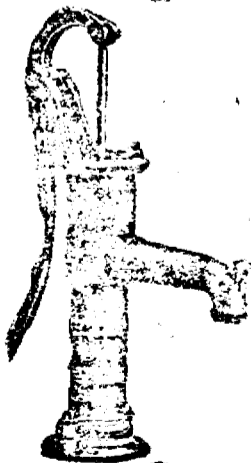
Borszivattyuk

és hozzá való legjobb minőséget gummi csövek legolcsóbb árakon.

A szivattyu hengerből a bor utolsó cseppig kifolyik, a szőlő magvak, héjak és egyéb tisztátanságok azonnal továbbittatnak, azáltal a szivattyu nem remlik és a bort nem renthetja, a gépezet jó működésért 8 évi jótállás, ingyen javítás.

Tüzi fecskendők

Golyó szelepekkel. Közöseknek legalkalmasabbak, mert homokos és sáros víz használata nélkül sem tagadják meg a szolgálatot. — a gép jó működésért 8 évi jótállás (ingyen javítás, hozzá való országos egységes csavarok és a legjobb minőségű beépítései).

gummirozott, kendercsövek, legolcsóbb árban.

Kutak

a hozzávaló csövekkel olcsóbbak és jobbak, mint bármely más vagy külföldi gyárban.

Hönig Otto

a királyi szabadalmazott tüzi fecskendő és szivattyu készítő. 290

Arad. Rákóczi-utca 27. sz.

Szeptember 1-ejére

keresek lehetőleg a belvárosközelében egy csinosan butorozott világos szobát. Ajánlatokat szoba jellegével a kiadóhivatalba kérek.

Dinnye termésemet

kizárólag a szabadság-téri piacon árusítatom. Minden dinnye 0 jegygyel van ellátva. Orody Nándor. 1960

Egy 30 év óta fennálló

jó menetelű és biztos ekszisztenciát nyújtó fűszer és vegyesáru üzlet, korlátlan italmérséssel és trafikkal, a község legjobb helyén, haláleset miatt bérbeadó, esetleg házzal együtt eladó. Bővebbet özv. Kohn Náthánné, Kurtics. 1931

5 szobás lakás,

parkos nagy udvar azonnal kiadó. Évi bér 320 frt. Tökölly Imre-utca 54. (volt Halász-utca.) Ugyanott novemberre 4 szobás lakás kiadó. Évi bér 260 frt. Különített udvar, magános ház. 1808

Fogorvosi

és

fogtechnikai műterem.

Van szerencsém a n. e. közönséget értesíteni, hogy Aradon, József főherceg-ut 1. sz. házban

fogorvosi és fogtechnikai műtermet nyitottam, a hol minden a szakmába illő műtétet pontosan és és jutányosan végzek.

Kiváló tisztelettel

VAJDA BENŐ

1572

fogorvos.

Kérném a cegre figyelni!

Veszek

a legmagasabb árban és eladok uraságoktól használt férfiruhákat, utazó bundákat, továbbá használt butorokat, Wertheim Cassát, jégszekrényt, löszerszámot, nyergeket és fegyvereket, ócska vasat, fémárukat, régiségeket, akár mily kicsiny vagy legnagyobb mennyiségben.

Ugyanott kapható árverésről vett 500 drb. finom új férfi szövet öltönyök 5 és 6 frt egy teljes öltöny. Üzlethelyiségem május hó 1-től ruhás üzlet Asztalos Sándor-utca Grabner-féle házban. Butor-üzlet Árpád-tér 5. sz. izraelita templom épületben a sarkon.

Ugyanott 2 szép jégszekrény kapható. Kivánatra házhoz vagy vidékre is egy levelezőlap meghívás-a rögtön megyek

Teljes tisztelettel 700

Herzfeld Gyula.

Goddam!

Végre egy gyorsan és biztosan ható tyukszem-irtó szer

Cook & Johnsons

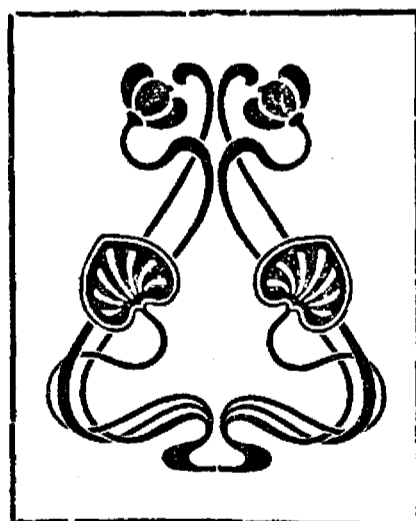
amerik. patent.

3917

Tyukszem-gyűrű

1 drb. 20 fillér, 6 drb. 1 korona, postán 20 fillér portó.

Kapható a Monarchia minden gyógyszerésztárában, valamint az összes drogueriákban.

Sok millió előkelő urhölgy használja a világhírű

Földes-féle Margit-Cremet,

mely zsírtalan, ártalmatlan a rögtön szépít.

A Földes-féle MARGIT-CREME gyorsan és biztosan ható ártalmatlan szer szeplők, májfoltok, bőrtakák, pattanások, kiütések s mindennemű bőrbaj ellen. A világ legelőkelőbb hölgyei használják és elragadtatással beszélnek annak páratlan és csodás hatásáról. Egy tégely elhasználása után erről mindenki meg fog győződni.

Készíti:

Földes Kelemen gyógyszerész Aradon.

Főraktár:

308

Török József gyógyszerésznél Budapesten.

Kapható a világ minden nagyobb gyógyszerésztárában.

Hattyu-mosóda!

Van szerencsém a n. e. közönség szives tudomására hozni, hogy

mosódámban

az általam legújabbban feltalált fényvel gyönyörűen fenyezett szappanok, kézelőket és gallérokat tudok tisztítani, amelyek ennek használata által olyanokká lesznek, mintha újak volnának.

Ajánlom tisztító intézetemet, amelyben minden fehérnemű tisztítását, mosását és vasalását mérsékelt árak mellett elvállalom.

Vidéki megrendelések 48 óra alatt elkészülnek és pontosan elküldetnek.

Tisztelettel

Stefán Józsefné

ARAD,

1490

Tökölly-tér, román templom épület, a kis posta mellett.

ad V. 36/12-1907. vh. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a battonyai kir. járásbíróóság V. 36/12.-1907. sz. kiküldő végzése alapján Dürer Gusztáv végrehajtó javára, lak. Aradon, Bock-Lajos vendéglős végrehajtást szenvedett ellen, lak. Mezőhegyesen 554 kor. 51 fill. tőke, ennek 1906. évi május hó 22. napjától számítandó 6% kamatait és eddig összesen 205 kor. 46 fill. perköltség követelés erejéig foganatosított kielégítési végrehajtás alkalmával bírósággal felülfoglalt és 7081 koronára becsült házi butorok, szállodai, kávéházi berendezések, italok stb. ingóságok, aapfoglaltatók, illetve valamennyi törvényes zálogjogot nyert felülfoglaltató hitelező javára is amennyiben az árverést kérő az árverés megtartását kívánja — nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek az 1907. V. 36/12. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínén, vagy s Mezőhegyesen, adós lakásán leendő eszközzésére 1907-ik évi augusztus hó 19-ik napjának délelőtt 9 óraja határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen — az 1881. évi LX. t.-c. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az 1881. évi LX. t.-c. 111. §-a értelmében, kik az árvereltetni rendelt ingóságok vételárából a végrehajtó követelését megelőző kielégítéshez tartanak jogot, amennyiben az, hogy részükre a foglalás korábban eszközöltetett, a végrehajtási iratokból ki nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéseig alulírott nál egy példányban írásban beadni, vagy pedig szóval bejelenteni tartoznak. Végre kötelesek bérbe- vagy haszonbérbeadók az 1881. évi LX. t.-c. 112. §-a értelmében azon követelés összegét, melyre nézve törvényes zálogjogot igényelnek, az árverés megkezdéseig alulírott nál bejelenteni.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t.-c. 108. §-ában megállapított föltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Battonyán, 1907. évi augusztus hó 1. nap án.

Groff Károly,

1907

kir. járásbíró. végrehajtó.